

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Патріоти

«На своїй землі нам немає чого боятися»

▶ СТОР. 6

Резонанс

Російський солдате, кидай рушницю, іди додому!

▶ СТОР. 7

Історія

Великий міф про «чесний» перепис 1937–го. І як у Москві користуються ним

▶ СТОР. 14–15

№ 24 (6278) СЕРЕДА, 10 ЛЮТОГО 2016 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Норвегія надасть допомоги на 4 млн. доларів

Норвегія надасть Україні понад 4 млн. доларів як гуманітарну допомогу. «Ситуація у деяких районах України залишається серйозною. П'ять мільйонів людей потребують гуманітарної допомоги, зокрема майже 1,5 млн. внутрішньо переміщених людей. Діти та літні люди особливо вразливі в умовах холодної української зими. Тому Норвегія надасть 40 млн. норвезьких крон як гуманітарку, щоб допомогти Україні в цій складній ситуації», — цитує держсекретаря Міністерства закордонних справ Норвегії Туре Хаттрема прес-служба Посольства Норвегії в Україні.

Половину суми буде передано норвезькій Раді у справах біженців, яка вже провадить гуманітарну місію в східній Україні. Решту коштів розподілять між Міжнародним Комітетом Червоного Хреста, Міжнародною організацією з міграції та організацією HALO Trust, що здійснює розмінування небезпечних районів.

Дев'ять сходинок угору в зарплатному рейтингу

Майже на 21 відсоток збільшилася торік середньомісячна зарплата на Вінниччині порівняно з 2014-м — з 2810 до 3395 гривень.

В обласному управлінні статистики наголошують, що ця сума в 2,5 разу перевищує встановлений в державі рівень мінімальної платні. Зарплата збільшилася у всіх галузях економіки. Суттєве зростання, в 1,3 разу, зафіксовано на підприємствах АПК. Підвищили зарплату також у промисловості, сфері інформацій та телекомунікацій, оптовій та роздрібній торгівлі. Найбільш оплачуваними протягом минулого року були працівники фінансової та страхової сфери, інформації та телекомунікацій. Серед промислових видів діяльності найвищі нарахування зафіксовано на підприємствах з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів, харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, а також електроенергетики.

Як зазначено у повідомленні управління статистики, за рівнем оплати праці торік Вінниччина піднялася з 17-го на 15-те місце, **повідомляє наш власкор Віктор СКРИПНИК.**

Момент сили реформи

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ. Більше фото тут — www.golos.com.ua

Учора в парламенті під головуванням Голови Верховної Ради Володимира Гройсмана відбувся круглий стіл «100 днів об'єднаних територіальних громад: здобутки, проблеми, перспективи». Участь у заході взяли народні депутати, віце-прем'єр-міністр — міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадій Зубко, директор Швейцарського бюро співробітництва, координатор тематичної робочої групи донорів з питань децентралізації, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та муніципальних послуг Хольгер Тауш, заступник керівника апарату Верховної Ради Олександр Мартиненко, представники об'єднаних територіальних громад, експерти та інші.

▶ СТОР. 2

На знімку: Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман (у центрі), **народні депутати України Віктор Кривенко, Ніна Южаніна** (ліворуч), **віце-прем'єр-міністр Геннадій Зубко** (праворуч).

ПОДІЇ

Хмельниччина скоротила споживання газу

Протягом минулого року в області використали 636 мільйонів кубометрів блакитного палива. У два попередні роки цей обсяг становив 895 та 802 мільйони кубометрів відповідно. Зменшення зафіксовано серед усіх категорій, але найбільше скорочення відбулось у побутових та промислових споживачів: відповідно на 18 та 33 відсотки.

Такі тенденції на підприємстві пов'язують і з економічною кризою та скороченням виробництва, і з намаганням споживачів істотно економити через значне подорожчання газу, **повідомляє наш власкор Ірина КОЗАК.**

«Бойову тисячу» ніхто не скасовував

Українським захисникам не платять обіцяних «бойових» виплат. Цю гостру тему днями привселюдно порушив молодий лейтенант, начальник прес-служби 14-ї окремої механізованої бригади ОК «Захід» Влад Якушев. Спочатку у своєму блозі на **zik.ua** він виклав суть проблеми. Зокрема, йшлося про те, що воїнам на передовій не виплачують тисячу гривень за день «боєзіткнення з ворогом». Причина — у базі доказів, необхідній для оформлення документів. Мовляв, боєць повинен надати незаперечні докази своєї участі в активних бойових діях. За словами Якушева, це зробити непросто в умовах формального «перемир'я»...

▶ СТОР. 15

КОРОТКО

■ Власна художня галерея з'явилася в обласному онкологічному диспансері Херсона. Вишивки, малюнки та картини для неї презентували вихованці міської школи мистецтв «Ювента». Надалі тут безоплатно експонуватимуть роботи професійних живописців, фотохудожників і скульпторів, пообіцяли у прес-службі облдержадміністрації, **інформує наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.**

■ На Полтавщині замість нинішніх тридцяти районних управлінь Пенсійного фонду України вже навесні почнуть діяти 18 територіальних підрозділів. Унаслідок згаданої оптимізації в обласному центрі з чотирьох таких структур ПФУ залишиться лише одна, **повідомляє наш власкор Василь НЕЇЖМАК.**

■ Міський голова Тростянця Юрій Бова передав місцевому підрозділу поліції потужний генератор, придбаний за кошти територіальної громади, **повідомляє наш сумський кореспондент Володимир ЧЕРНОВ.**

В «Укрзалізницю» 2016 року буде вкладено майже 10 млрд. грн. *(Укрінформ)*

Момент сили реформи

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Відкриваючи захід, Голова Верховної Ради Володимир Гройсман зазначив, що спроможність органів влади, місцевого самоврядування, територіальних громад є ключовою реформою. «Йдеться про те, щоб створити об'єднані громади, які будуть здатні якісно надавати послуги тим, хто їх обирає. Мають бути створені належні умови для життя людей і в освіті, і в охороні здоров'я, наданні адміністративних послуг тощо», — сказав він.

Під час роботи круглого столу.

За словами глави парламенту, політики часто апелюють тезою: село — гине. «Але це не теза, — зауважив він, — а констатація факту. І якщо ми розуміємо, що село гине — повинні усвідомити, що потрібно зробити для його відродження». На його переконання, саме об'єднання громад і стане тим рятувальним кругом для колиски нашої країни.

Глава парламенту нагадав, що нині є 159 об'єднаних територіальних громад. «Хочу висловити захоплення кожним лідером громади, який пішов на ці вибори, провів колосальну роботу для того, щоб ці громади постали, — наголосив В. Гройсман. — Нині ви входите в новий етап життя своїх громад — відбуваються вибори старост. І насправді ми можемо констатувати: у процесу децентралізації є державна підтримка».

Водночас глава парламенту зауважив, що часом з місць надходить інформація про те, якщо є окрема субвенція на підтримку об'єднаних територіальних громад, то фонд регіонального розвитку не фінансуватиме такі громади додатково. Це неправильно, наголосив В. Гройсман. «Фонд має фінансувати такі громади», — сказав він.

У свою чергу віце-прем'єр-міністр Геннадій Зубко повідомив, що і в новій програмі дій уряду, яка найближчим часом буде затверджена, децентралізація виноситься в окремий блок. «Це дуже важливо. Адже, крім концепції реформування місцевого самоврядування, ухвалених законів, ми закріплюємо конкретні питання, які стосуються всього уряду, а не лише Мінрегіонбуду», — зазначив міністр.

Він зауважив, що нині потрібно забезпечити чітку координацію між центральною владою та об'єднаними територіальними громадами. Задля цього при міністерстві створено експертну групу, яка працюватиме у декількох напрямках, зокрема, щодо бюджету, майнових, юридичних питань та кадрових, а також тих, які стосуються розробки стратегії регіонального розвитку взагалі. «Адже це маршрутна карта, згідно з якою маємо працювати», - зазначив він.

Водночас одним із основних пріоритетів роботи на нинішній рік Г. Зубко назвав наближення влади до людей. «Один із допоміжних інструментів цього — центр надання адміністративних послуг (ЦНАП). Створення таких центрів записано у субвенцію з підтримки об'єднаних територіальних громад», — сказав він. Міністр повідомив також, що завдяки фінансовій підтримці наших міжнародних партнерів було профінансовано створення десяти ЦНАПів. Нині вже 28 громад отримають як фінансову підтримку, так і експертну — для створення таких центрів.

Директор Швейцарського бюро співробітництва, координатор тематичної робочої групи донорів з питань децентралізації, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та муніципальних послуг Хольгер Тауш назвав реформу децентралізації однією з ключових. Політичні зусилля щодо неї, зауважив він, мають можливість закласти основи для більш демократичної, процвітаючої України з сильними органами самоврядування, які спроможні надати громадянам якісні публічні послуги та просувати краще місцевий економічний розвиток.

Х. Тауш зауважив також, що з часу ухвалення концепції реформування місцевого самоврядування у квітні 2014 року було зроблено багато кроків, які забезпечили основу для перших матеріальних результатів цих змін. «Ми віримо, що це лише початок. Попереду ще багато роботи», — додав він, наголосивши: «Нині ми перебуваємо у важливому моменті — це момент сили реформи. Його треба підтримати, утримати і навіть посилити». Зокрема, ухвалити інші законодавчі акти — закон про місцеве самоврядування, про адміністративно-територіальний устрій.

ЦИТАТА

Директор Швейцарського бюро співробітництва, координатор тематичної робочої групи донорів з питань децентралізації, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та муніципальних послуг Хольгер Тауш** (на знімку): **«Ухвалення конституційних змін — це ключ для побудови демократичної держави і суспільства. Тому важливо об'єднати основні моменти децентралізації в Конституцію, надавши їм легітимність».

Щоправда, сказав Х. Тауш, внесення десятків, а можливо, й сотень поправок до різних законів, потребують координації між усіма причетними органами, для того, щоб забезпечити загальну послідовність проведення реформи.

Водночас Директор Швейцарського бюро співробітництва зауважив, що міжнародна спільнота готова підтримувати Україну. «Суттєві кошти будуть доступні в найближчі роки, для того, щоб допомагати уряду та регіональним органам влади в реалізації цієї реформи. Але саме ви маєте бути ключовими рушіями цієї реформи. Ми тут, аби вам допомагати і надавати досвід, який маємо», — наголосив він.

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Куди попливе корабель після звіту уряду?

В очікуванні звіту уряду, запланованого на наступний тиждень, у парламентській коаліції тривають перемовини щодо можливого переформатування Кабміну. Консультації відбуваються за зачиненими від преси дверима, і лише з коментарів політиків можна дізнатися про пропозиції та ультиматуми. До компромісу ще далеко, і ніхто не може з упевненістю сказати, чи збереже Яценюк крісло прем'єра, чи хто з міністрів втримається на плаву. Хоча назвати коаліційні тертя та суперечки «розхитуванням човна» теж язик не повертається — адже економічна та соціальна ситуація в державі говорять самі за себе. Щось треба змінювати. І негайно.

Чи збереже Яценюк крісло прем'єра?

За словами лідера парламентської фракції Блоку Петра Порошенка Юрія Луценка, настрої в коаліції такі: фракція «Народний фронт» в ультимативній формі говорить лише про прем'єра Арсенія Яценюка, а три фракції — «Самопоміч», «Батьківщина» і Радикальної партії Олега Ляшка — ультимативно вимагають іншу кандидатуру на посаду керівника уряду. У БПП вже неодноразово заявляли, що готові працювати і з Яценюком-прем'єром, однак за умови кардинального оновлення всього складу уряду.

«У сьогоднішнього глави уряду немає потенційних голосів для проведення через парламент законів, — заявив Ю. Луценко журналістам після завершення чергового засідання Ради коаліції. — Це є ознакою повномасштабної політичної кризи, і це означає, що парламент і уряд мають знайти вихід із цієї ситуації». При цьому Луценко наполягає, що вирішення політичної кризи має відбутися в парламенті, оскільки Україна є парламентсько-президентською республікою, парламент наймає уряд, і уряд підконтрольний і підзвітний народним депутатам. «Так записано в Конституції, і тут не йдеться про те, що хтось на когось тисне», — пояснив політик.

Відповідальність не одного, а всієї коаліції

Фракція «Народний фронт» після чергового раунду коаліційних перемовин оприлюднила заяву, в якій наголосила: «Кабінет Міністрів України є не персональним «урядом Арсенія Яценюка», а коаліційним урядом, очолюваним прем'єром Яценюком. Тому відповідальність за роботу Кабміну несуть всі фракції коаліції». У «Народному фронті» стверджують, що нинішній коаліційний уряд не раз доводив, що здатний консолідуватися для ухвалення відповідальних державних рішень, зокрема, під час ухвалення Держбюджету-2016.

«Зараз все залежить від того, чи здатні ми ухвалювати відповідальні політичні рішення і спільними зусиллями рухатися далі, чи дехто намагатиметься перекинути всю відповідальність персонально на Арсенія Яценюка, — йдеться у заяві. — Прем'єр-міністр та члени уряду оголосили основні принципи, які мають лягти в основу спільного плану дій усієї владної команди: відсутність залаштункового політичного тиску, відповідальність, прозорість ухвалення рішень і розподіл повноважень між гілками влади. Фракція «Народного фронту» сподівається, що і Президент, і колеги по коаліції підтримують ці принципи».

В очікуванні пропозицій

У фракції «Батьківщина» заявили, що чекають від Яценюка пропозицій щодо виходу з кризи та стратегії розвитку країни. Про це заявив заступник голови фракції Сергій Соболєв, коментуючи підсумки засідання Ради коаліції. За словами Соболєва, на вже четвертому засіданні Ради коаліції говорили «ні про що». Наразі всі пропозиції від прем'єра у «Батьківщині» називають «з'ясуванням стосунків».

«Або ми далі рухаємося з новим прем'єром, або, можливо, є якась критична маса, яка готова пристати на нового-старого прем'єра, але все одно треба рухатися вперед, — сказав С. Соболєв. — Позиція «Батьківщини» залишається незмінною: новий прем'єр, новий склад уряду, і виходячи з цього, ми розуміємо, з якою програмою далі рухається країна. Але, на жаль, у нас немає ключової відповіді: що далі планує робити цей прем'єр і цей уряд?».

Коментуючи зібрані у парламенті підписи за відставку уряду, народний депутат зауважив, що «це питання не потрібно ідеалізувати». Тим паче, що один примірник зібраних підписів уже десь загадково зник. Водночас Соболєв запевнив, що «Батьківщина» не вийде з коаліції.

Привид позачергових виборів

«Цей уряд хочуть зберегти, поки великі партії готують позачергові вибори до парламенту і мусять збирати гроші на вибори. Причому ці вибори пройдуть за старим законом та злочинною мажоритаркою. Все повториться за сценарієм Чернігова та Кривого Рогу», — заявив голова фракції «Об'єднання «Самопоміч» Олег Березюк.

«Це довгострокова мета клептократичної команди, яка керує країною понад 20 років — зберегти status quo», — цитує політика офіційний сайт «Самопомочі». За словами Березюка, найближчим часом депутати фракції зберуться, щоб обговорити ці питання, у тому числі — подальше перебування в коаліції.

Грюкнули дверима, бо не почули

Лідер Радикальної партії Олег Ляшко заявив про вихід із переговорного процесу у зв'язку із відмовою влади сформувати нову коаліцію та новий уряд, на чому наполягали радикали.

«Ми не збираємося покривати імітацію реформ, кругову поруку і корупцію у владі та консервацію вкрай помилкової політики, яка загрожує Україні національною катастрофою», — цитує Олега Ляшка його офіційний сайт. — Фракції коаліції відмовили у врахуванні пропозицій Радикальної партії щодо нової Коаліційної угоди та формування на її основі нового професійного уряду... Замість обговорення програмових засад діяльності нової коаліції та уряду нам наполегливо пропонували звести розмову до поділу посад».

Серед принципових пропозицій формування у парламенті нової коаліції від Радикальної партії — відсутність особливого статусу Донбасу, мораторій на продаж сільськогосподарських земель, не підвищення пенсійного віку, повне перезавантаження судової системи, відставки Генпрокурора і Голови Нацбанку, реалізація запропонованого радикалами антикризового економічного плану — перехід від політики виживання до політики модернізації і розвитку країни.

А Баба-Яга проти...

Позиція Опозиційного блоку залишається незмінною: тут наполягають на зміні всього уряду на чолі з Прем'єр-міністром Арсенієм Яценюком. «Політичну кризу може вирішити виключно відставка всього уряду на чолі з Прем'єр-міністром. Україні необхідне тотальне перезавантаження влади, а не кадрові перестановки в уряді», — заявив у коментарі журналістам лідер фракції Опозиційного блоку Юрій Бойко.

«Україні необхідне тотальне перезавантаження влади, а не кадрові перестановки в уряді. Тільки нова влада з ефективними програмами зможе зупинити падіння економіки в Україні», — таку думку висловив у коментарі журналістам народний депутат від Опозиційного блоку Сергій Льовочкін.

Розкриті карти

Коаліційні перемовини триватимуть увесь тиждень. Тим часом набирає обертів і скандал у зв'язку із заявою міністра економіки Айвараса Абромавичуса, котрий звинуватив у корупції першого заступника голови фракції БПП Ігоря Кононенка. Парламентарій повідомив на своїй сторінці у Фейсбук, що звернувся до НАБУ з проханням провести очну ставку як із міністром, так і з іншими особами, причетними до його звинувачень, а також надати доступ до особистого смс-листування Кононенка з міністром. А у фракції БПП, за словами її лідера Юрія Луценка, котра делегувала Абромавичуса до складу уряду, очікують, що міністр економіки нарешті прийде на засідання фракції, щоб особисто поспілкуватися з депутатами.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Нині потрібно забезпечити чітку координацію між центральною владою та об'єднаними територіальними громадами

Антикорупційні спецпризначенці склали присягу

Учора Президент Петро Порошенко** (на знімку) **взяв участь в церемонії складання присяги співробітниками Управління спеціальних операцій Національного антикорупційного бюро України. Вітаючи спецпризначинців, глава держави наголосив, що від НАБУ чекають рішучої, безкомпромісної і ефективної боротьби з корупцією.

«Наголошую на тому, що зараз ви робите надзвичайно важливу для України справу! Ви маєте продемонструвати ефективність боротьби з корупцією. Держава, в свою чергу, робитиме все можливе для фінансового забезпечення роботи бюро, для гідної оплати вашої праці. Я просив би пам'ятати, що в умовах війни, в умовах економічної кризи, влада, платники податків віддають останнє для того, щоб ви мали можливість ефективно виконувати покладені на вас функції», — сказав П. Порошенко.

Президент зазначив, що впродовж дев'яти місяців до Національного антикорупційного бюро із тисяч бажаючих через відкритий конкурс було обрано 347 осіб, а держава створила всі необхідні умови для роботи: високе грошове забезпечення, добрий захист і озброєння. «НАБУ вже сьогодні розслідує майже 50 справ на понад 1 мільярд гривень, тож БТР тут — це символ того, що ніхто не зупинить детективів Національного антикорупційного бюро та бійців підрозділів спеціальних операцій», — сказав глава держави і підкреслив, що вже впродовж перших тижнів роботи співробітники бюро довели, що для НАБУ не існує ні закритих сфер, ані недоторканних осіб, ані широких зв'язків.

«Як мене поінформували, у складі управління є майстри спорту з рукопашного бою, кікбоксингу, дзюдо і самбо, кульової стрільби та інших видів спорту. Добро, я на цьому наголошую, має бути з кулаками, і силова складова аж ніяк не менш важлива за інші напрямки в роботі бюро. Я переконаний, що всі ви, хто сьогодні склав урочисту присягу, готові до ефективного виконання покладених на вас завдань», — наголосив Президент. П. Порошенко також висловив переконання, що успіх НАБУ в боротьбі з корупцією — це відправна точка успіху України на шляху до Євросоюзу, а в найближчій перспективі — до запровадження безвізового режиму з ЄС.

Директор Національного антикорупційного бюро Артем Ситник **(на знімку біля Президента)** повідомив, що до завдань Управління спецоперацій належить захоплення озброєних злочинців, захист і безпека учасників кримінального судочинства, працівників НАБУ та спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Управління, яке налічуватиме 96 спецпризначенців, вже сформовано на 50 відсотків.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Санкціонували взяття під варту ще одного поплічника Януковича

Суд Суворовського району Херсона санкціонував затримання колишнього народного депутата-регіонала Олексія Журавка. Після зміни влади цей регіонал, якому в місті Цюрупинську на Херсонщині належали майже всі промислові, торговельні та транспортні підприємства, втік до Москви. Звідти він через соціальні мережі та на пропагандистських телеканалах обливав брудом Україну та своїх земляків, які мали інші політичні погляди. Через це оновлений склад Цюрупинської міської ради позбавив утікача звання почесного громадянина міста. А тепер і суд дав правову оцінку розповсюдженим 20 вересня 2015 року Олексієм Журавком у Фейсбук закликам до повстання проти «хунти».

Експертиза підтвердила, що звернення містить прямі заклики до насильницького повалення існуючого державного ладу, і на цій підставі було розпочато кримінальне провадження, на підставі якого і був ухвалений вердикт про примусовий привід колишнього народного депутата до суду для прийняття рішення про його перебування під вартою на весь час слідства, до винесення остаточного вироку. Втім, виконати ухвалу буде складно: в Україну Олексій Журавко і не думає поточитися, а Росія поплічників Януковича, як відомо, не видає.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Шахти мають бути цікавими для інвесторів

Вугільна галузь швидше помирає, аніж живе, але шахти працюватимуть. Такого висновку можна було дійти під час комітетських слухань на тему «Стабілізація ситуації у вугільній галузі та перспективи її розвитку до 2020 року». Проводили їх за ініціативи Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. На зібрання запросили представників місцевої виконавчої влади, профільного міністерства, голів профкомів, народних депутатів цього і минулого скликань, експертів — усіх, хто переймається перспективами галузі. Відкриваючи слухання, заступник голови комітету Ігор Насалик наголосив: «Головне — щоб те, що лягло на папір, лягло й на реальні дії».

Третина Луганської та Донецької областей нині перебувають в окупації. А для вугледобувної галузі це фактично половина природних запасів антрацитового вугілля. Проте, незважаючи на це, наша енергетика не може розвиватися поза світовими тенденціями. А у світі нині активно розвиваються альтернативні види енергетики. Енергію черпають від вітру, сонця, відпливів і припливів тощо.

Світові тенденції не можна ігнорувати у підході до реформування нашого вуглевидобування, наголосив І. Насалик. Він звернув увагу на те, що Кабінет Міністрів і досі не затвердив глобального плану розвитку галузі. Водночас парламентарій озвучив чотири принципи, необхідні для стабільного функціонування сфери: наявність підготовлених запасів та легко підготовлених запасів, диференціація запасів для застосування комплексної механізації, моніторинг підприємств для виходу на нульовий рівень рентабельності.

За словами міністра енергетики та вугільної промисловості Володимира Демчишина, протягом двох десятків років галузь отримувала дотації із бюджету для погашення заборгованості перед працівниками та на підготовку лав до виймання вугілля. Натомість протягом 2012—2013 років кошти на закупівлю обладнання виділялися у мінімальному обсязі. Гроші, стверджує міністр, витрачалися неефективно. Тож перебуваючи на посаді міністра, каже В. Демчишин, намагався зрозуміти реальні проблеми і потреби галузі. Рік тому, коли він обійняв цю посаду, майже всі шахти були збитковими. Середня ціна на вугілля тоді становила 1,1 тисячі гривень, а реальна собівартість українського твердого палива перевищувала 1,6 тисячі гривень. За невеликого видобутку знизити собівартість не видавалося можливим. Додавали складності й суттєві проблеми із обладнанням.

Оцінивши ситуацію, для технічного переоснащення і забезпечення належних умов праці в українських копальнях на початку минулого року фахівці міністерства вийшли на суму три мільярди гривень. Однак, звісно, в умовах війни про такі кошти не йшлося. Тоді зробили спробу частково приватизувати шахти, але через нестабільний попит і те, що 70 відсотків шахт знаходяться на лінії зіткнення, такий підхід теж не виявився ефективним.

Виділяючи гроші на зарплату шахтарям, ми забуваємо про стратегічний розвиток галузі, підкреслив міністр. Саме тому профспілки мають сприяти урядовцям, щоб налагодити мости порозуміння із шахтарями, аби ті відчули тимчасові складнощі і важливість перспективи збалансування шахт.

Саме виведення копалень на нульовий рівень рентабельності, на думку урядовця, допоможе врятувати галузь. Тоді дотації можна буде витрачати на переоснащення шахт. Робити це планують шляхом підняття ціни на вугілля (із грудня воно вже подорожчало на 100 гривень). Також сприятиме зменшення єдиного соціального внеску на 20 відсотків. Завдяки повному погашенню заборгованості перед працівниками копальні зможуть перевести на перший клас споживання. Можливо, за таких обставин шахти нарешті стануть цікавими для інвесторів, а це допоможе галузі вижити, наголосив В. Демчишин.

Надія СМІЯН.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Заступник голови комітету Ігор Насалик, міністр енергетики та вугільної промисловості України Володимир Демчишин.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ФАКТ

За останні 15 років вартість однієї кіловат-години в Європі знизився майже на 60 відсотків. А в найближчі два десятки років прогнозують зниження ще на 50—80 відсотків. До 2050 року від вуглевидобувної продукції планують взагалі відійти.

У НОМЕР

Українці частіше звертаються до Верховного Суду

Кількість заяв про перегляд судових рішень, поданих до Верховного Суду, за минулий рік значно збільшилася. Зокрема, в 2015 році від громадян надійшло 11732 заяви про перегляд судових рішень, що в 10,2 разу більше, ніж у 2014-му. Це зумовлено розширенням повноважень суду внаслідок набрання чинності Законом «Про забезпечення права на справедливий суд».

За інформацією, наданою Верховним Судом, упродовж 2015 року в провадженні суду перебувала 1501 витребувана адміністративна, господарська, цивільна, кримінальна справи та справи про адміністративні правопорушення (із урахуванням нерозглянутих минулорічних), що на 50,3% більше, ніж у 2014-му. Провадження закінчено (розглянуто по суті) у 1405 справах. За результатами перегляду судових рішень відмовлено в задоволенні 726 заяв, із різних підстав закрито провадження у 15 справах. Судове рішення скасовано у 662 справах, із них скасовано повністю — у 584 справах та частково — у 78. Змінено судове рішення без повернення справи на новий розгляд у 2 кримінальних справах.

Із підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах, судове рішення скасовано у 547 справах, або 82,6% від загальної кількості скасованих судових рішень.

Через неоднакове застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм процесуального права судове рішення скасовано у 29 справах (4,4 %).

Із підстав порушення норм матеріального чи процесуального права, що призвело до ухвалення Вищим адміністративним судом України незаконного судового рішення з питань оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради юстиції, судове рішення скасовано у 17 справах (1,5 % від загальної кількості скасованих судових рішень).

Через невідповідність судового рішення суду касаційної інстанції викладеному в постанові Верховного Суду України висновку щодо застосування у подібних правовідносинах норм права, судове рішення скасовано у 62 справах (9,4 %).

Наталя ТИТАРЕНКО.

ОФІЦІЙНО

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 2 лютого 2016 року №969-VIII «Про проведення у 2016 році парламентських слухань на тему: «Шляхи розвитку фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади» 23 березня цього року о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України відбудуться слухання із зазначеної теми.

У роботі слухань візьмуть участь народні депутати України, представники центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, профільних міжнародних організацій, наукових установ.

* * *

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 2 лютого 2016 року № 970-VIII «Про проведення парламентських слухань на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України» 6 квітня ц. р. о 15 годині в залі пленарних засідань Верховної Ради України відбудуться слухання із зазначеної теми.

У роботі слухань візьмуть участь народні депутати України, представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських та наукових організацій.

Виведення копалень на нульовий рівень рентабельності допоможе врятувати галузь

Податок на нерухомість: порушення процедури введення і правила нарахування ті само, ставки — нові

24 грудня 2015 року законом № 909 внесені зміни до Податкового кодексу (ПК) України. Одне з них стосується оподатковування нерухомості.

Насамперед слід звернути увагу на те, що останні зміни в оподатковуванні нерухомості ми відчуємо наступного року, тому що оподатковування здійснюється за підсумками минулого року. Тож цього року за нерухомість фізичні особи платитимуть за нормами, що діяли 2015 року, на підставі податкових повідомлень-рішень, які надсилатимуть контролюючі органи до 1 липня 2016 року. А юридичні особи сплачуватимуть вже за новими нормами. Строк сплати податку: для фізичних осіб — раз на рік (до 28 серпня 2016 року), а для юридичних осіб — щокварталу (до 30 квітня 2016 року, 30 липня 2016, 30 жовтня 2016, 30 січня 2017 року). Фізичні особи повинні заплатити податок протягом шістдесяти днів від дня одержання повідомлення. Інакше до податку додасться ще й штраф (10 % від суми податку при оплаті з порушенням протягом 30 днів і 20 % — якщо прострочення буде понад місяць).

Фіскали рекомендують платити податок і в тому випадку, якщо повідомлення до 1 липня не прийшло. Платникові податків у такому разі краще звернутися до податкової за місцем реєстрації для того, щоб фіскали здійснили розрахунок суми оподатковування та вказали рахунок для зарахування оплати податку.

Нагадаємо, що податком обкладається і житлова (квартира, будинок), і нежитлова нерухомість, у тому числі й господарські будівлі (сараї, хліви, гаражі, літні кухні, майстерні, вбиральні, льохи тощо). База оподатковування не змінилася — це загальна площа об'єкта житлової і нежитлової нерухомості, у тому числі його частин.

Пільги також залишилися колишніми: не платитимуть податок власники квартир до 60 кв. м і будинків до 120 кв. м (або будинку й квартири загальною площею до 180 кв. м). Податок платиться за кожний понаднормовий квадратний метр зазначеної площі за ставками і пільгами, які визначили місцеві ради, від 0 до 3 % мінімальної заробітної плати — до 41,34 грн. за 1 кв. м (2015 року було до 2 % або максимально 24,36 грн. за 1 кв. м). Наприклад, якщо особа є власником квартири загальною площею 85 кв. м, то вона платитиме податок лише за 25 кв. м. За 2015 рік для такого платника максимальний розмір податку становить 609 грн., а вже за 2016 рік потрібно буде заплатити 1033,5 грн.

Збереглося й положення про те, що у випадку, якщо нерухомість поділена між декількома власниками, то пільга в неоподатковуваному розмірі застосовується для кожного з них окремо. Тому, можливо, платити податок таким особам буде не потрібно.

Новим для оподатковування нерухомості цього року стало встановлення додаткового розміру податку (25 тис. гривень на рік) для квартир площею понад 300 кв. м і будинків площею більш як 500 кв. м. Тобто, фактично, такі об'єкти обкладатимуться процентною (до 3%) і фіксованою (25 тис. гривень) ставками. Щоправда, механізм застосування цієї ставки поки що незрозумілий. Наприклад, як така додаткова ставка розраховуватиметься у разі, якщо нерухомість було придбано або відчужено в середині року? Пропорційність розрахунків додаткового розміру податку залежно від тривалості володіння такою нерухомістю ПК не передбачає. Найімовірніше, фіскали вимагатимуть заплатити додатково всі 25 тисяч незалежно від періоду тривалості володіння нерухомістю протягом календарного року. Відповіддю на це будуть масові судові спори. А враховуючи судову практику, що вже склалася, саме введення додаткового розміру податку на нерухомість викликає сумніви щодо можливості його реалізації найближчим часом. Рішення судів у спорах з фіскальними органами в частині введення нових ставок податків з порушенням такого основного принципу податкового законодавства, як стабільність (підпункт 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 ПК) ухвалюються не на користь податківців. Суди вважають, що зміни до будь-яких елементів податків і зборів не можуть вноситися пізніше, ніж за 6 місяців до початку нового бюджетного періоду, у якому діятимуть нові правила й ставки. Податки й збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року. Це означає, що будь-які зміни в податковому законодавстві, якщо вони ухвалені пізніше шести місяців до початку нового бюджетного періоду (читай — нового календарного року) повинні вводитися в дію, по суті, не раніше ніж за рік. Тобто, якщо порядок, ставки податку на нерухомість, який більшість із нас має заплатити за володіння власністю у 2015 році, змінили менш як за півроку до 1 січня 2015-го (а саме так і було, наприклад до 2015 року платити податок фізичні особи повинні були лише з площі квартири понад 120 кв. м, а в 2015-му цей поріг зменшили удвічі), то цей податок (за ставками і порядком нарахування для 2015 року) мав би бути введений у дію не раніше 1 січня 2016 року. Отже, цього року можуть не платити податок на нерухомість за її володіння в 2015 році ті особи, які в судовому порядку добилися відповідного рішення суду. Згідно з логікою судових рішень податок на нерухомість за ставками і порядком нарахування, що діють у редакції ПК до 1 січня 2016 року, ми повинні будемо сплатити тільки в 2017-му і то — тільки за об'єкти нерухомості, якими володіли в 2016 році. Відповідно і нові ставки податків, які прийняті наприкінці 2015 року й уведені в дію з 1 січня 2016 року, повинні діяти лише з 1 січня 2017 року. Рішення судів мають індивідуальний характер і не мають загальнообов'язкової сили.

Тож, якщо бажаєте обстоювати свої права й довести, що платити податки повинні тільки у встановленому законом порядку, — звертайтеся до суду. Державу вже давно час навчити поважати й жити за законом.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Банкрутство Дельта Банку має кримінальний підтекст?

Слідство намагається встановити, хто винен у тому, що колись успішний банк зазнав фіаско, що змусило купувати валідол не одного українця з числа його вкладників.

Як стало відомо з інформації на сайті ZN. UA, у кінці січня стосовно посадових осіб Дельта Банку розпочато кримінальне провадження в результаті розгляду матеріалів об'єднаного кримінального провадження, внесеного в Єдиний реєстр досудових розслідувань під № 12015100060007565 від 24.11.2015 р. Ішлося про те, що першого заступника голови Ради директорів Дельта Банку Віталія Масюру підозрюють у причетності до розкрадання з банку понад 50 мільйонів доларів США, що на той час, за інформацією слідства, становило майже 1,2 мільярда гривень, пише ZN. UA. Майно: нерухомість та автомобілі — заарештовано. Повідомлення Віталію Масюрі не вручене, оскільки він перебуває за кордоном. Хоча, звичайно, така інформація мала б викликати почуття моральної сатисфакції у вкладників банку. Проте той факт, що у виведенні коштів підозрюють лише одну особу, насторожує. Бо просто взяти і вкрасти гроші з банку можуть лише озброєні гангстери чи хакери. Інші способи вимагають наявності талановитої схеми і документального супроводу, як мінімум, та ще участі і наявності підписів та погоджень аж ніяк не одного банківського посадовця. Провернути оборудку за такою схемою самотужки неможливо, стверджує сам Масюра в інтерв'ю Delo. UA. Та чомусь в інформації, яка просочилася в ZN. UA від слідчих, поки що відомий лише один фігурант. Там також йдеться про те, що, мовляв, встановлено факт, згідно з яким «у кінці 2014 року В. Масюра без відповідного рішення кредитного комітету Дельта Банку підписав договір застави, за яким банк надав гарантійний депозит у розмірі понад 50,63 мільйона доларів по зобов'язаннях офшорної компанії Jamico Finance Ltd (Британські Віргінські острови) перед Bank Winter § Co AG (Австрія). Чим надав цьому банку право самостійно списувати кошти з кореспондентського рахунку Дельта Банку. Що й було зроблено після того, як Bank Winter § Co AG письмово повідомив Дельта Банк про невиконання офшорною компанією зобов'язань по кредиту. Це в подальшому, як стверджує слідство, призвело до протиправного списання з коррахунку Дельта Банку згаданої суми і завдало банку відповідних матеріальних збитків».

Тож справа з поки що одним відомим викликає низку запитань не тільки у фахівців і журналістів, а й у громадськості. В інтерв'ю Delo. UA Віталій Масюра розповів, що згідно з історією і технологією таких відносин між банками, у нашому випадку між Дельта Банком та Bank Winter § Co AG, на практиці застосовується перевірена роками система контролю та підстраховок. А також, що пропозиції відкрити у Bank Winter § Co AG коррахунок Дельта Банку обов'язково мали передувати якісь попередні перемовини й узгодження, бо без таких навіть курку на Бессарабці не купиш. Хто їх проводив, коли, де, легко з'ясувати, каже він, у самому австрійському банку, і це буде правильним, якщо добиватися правди.

За словами Віталія Масюри, він їх не проводив, а без відома Казначейства, Клевер Менеджменту, Наглядової ради, Комітету з управління активами й пасивами відкрити згаданий коррахунок практично неможливо. Як не можна проводити такі операції до процедури реєстрації їх в НБУ. Підписаний договір Казначейство, за порядком, має передати у Бекофіс для зберігання разом із розпорядженням на відкриття рахунку в операційній системі Дельта Банку з присвоєнням номера рахунку. Далі цей коррахунок має бути зареєстрований в НБУ, який може вимагати ще низку додаткових документів. Хто проводив переговори з Bank Winter § Co AG, з офшорною компанією з приводу підписання договору застави та інших документів, пов'язаних із цим, теж не завадило б з'ясувати. Усі ж бо на місці.

Як стало відомо з оприлюднених матеріалів, ця оборудка буцімто обговорювалася у стінах банку. Тобто йдеться про правило навіть не трьох, а чотирьох пар очей, як це називають у фінансових колах. Уже після цієї процедури мав би збиратися пакет документів, у цьому випадку для Bank Winter § Co AG, і спрямовуватися для підтвердження повноважень підписанта від Дельта Банку. Там цей пакет перевіряють, визнають достатнім чи недостатнім й очікують поштою пакет із підписаним договором застави. Паралельно свої рахунки в австрійському банку відкривають й офшорні компанії, котрі узгоджують та підписують з ним кредитні угоди. Напевно, слідство має розібратися і з цим та затребувати у Bank Winter § Co AG відомості, хто ці особи. Можна сподіватися, якщо буде досліджена історія й учасники відносин з Bank Winter § Co AG і компанією Jamico Finance Ltd, то, можливо, поспливають інші прізвища контактерів із числа керівництва банку. Не зайве би з'ясувати, чи, можливо, є попередні схожі договори застави за підписом цих людей, котрі можуть бути доказом прецеденту?

Далі виконавець за порядком має передати готовий пакет документів зі своїми візами (договір застави, протокол Спостережної ради) підписанту від Дельта Банку, той візує і повертає пакет виконавцю. Документи йдуть у Bank Winter § Co AG на підпис їхньої сторони, а потім один екземпляр спрямовують Дельта Банку, щоби разом із протоколом Спостережної ради подати його у Бек-офіс для збереження і відображення в бухгалтерії. Чому б не розібратися, чи було все це зроблено?

Відповідь вкладники сподіваються отримати від слідства, яке, напевно, має намір з'ясувати, хто підписував заявку на отримання кредитних коштів з боку компанії Jamico Finance Ltd? А ще — чи має місце у природі подання нею письмової заявки на отримання кредиту у Bank Winter § Co AG під заставу Дельта Банку для оформлення застави і підписання з Дельта Банком договору цієї застави? Також можна було б встановити, коли саме Bank Winter § Co AG перерахував кредитні кошти на рахунок компанії Jamico Finance Ltd? І було це зроблено чи ні? Чи відображено у Бекофісі Дельта Банку повідомлення від Bank Winter § Co AG про те, що договір застави набрав чинності?

Отож, правило кількох пар очей, каже Масюра у згаданому інтерв'ю, якщо воно було дотримане, згідно з інструкцією за технологією: виконавець—підписант—контролер, а це норма, що один співробітник готує й узгоджує оборудку та виносить її для ухвалення рішення уповноваженим органом, другий підписує, а третій перевіряє достатність внутрішніх повноважень. Це мало б усе прояснити у разі дотримання, у тому числі й щодо суми й органу прийняття рішення. Бо тільки після цього проводиться банківська операція з її відображенням у звіті. Чи поєднував Віталій Масюра усі ці функції, чи лише міг підписати угоду? Із цим слідчі теж, напевно, можуть розібратися без великих зусиль. Якщо, звичайно, з архіву ще не щезли всі рішення кредитного комітету і правління банку. Можна припустити, що якщо таке відбулося, то Масюру легко буде звинуватити у викраденні всього «кредитного портфеля». Тому не зайве перевірити і цю теку. Але, напевно, Bank Winter § Co AG, як серйозна фінансова організація, мав би й сам провести подвійну перевірку повноважень для з'ясування, власне, повноважень підписанта. Бо інакше угоду за тих чи інших обставин можна визнати недійсною через суд і повернути кошти у Дельта Банк.

У банківській сфері для викрадення коштів, окрім мотиву, треба мати ще й можливість для реалізації. У нашому випадку слід би з'ясувати, чи мав Віталій Масюра якийсь стосунок до цієї компанії, що він заперечує, як і свої переговори з Bank Winter § Co AG. Варто встановити, а хто, власне, мав такі контакти і хто вів переговори ціною питання у понад 50 мільйонів доларів? Тоді, напевно, вдасться з'ясувати, де ці гроші і чий кіт з'їв сметану. Як і те, чи відповідають реаліям заяви самого Масюри, що він пішов із Дельта Банку ще на початку 2014 року. Принаймні, чому б це не з'ясувати у співробітників, клієнтів тощо.

Як не завадило б запитати, а кому, власне, вигідно звинувачувати Віталія Масюру, котрий прив'язує свої проблеми до американської компанії Cargill Financial Services International, акредитиви якої були оголошені головою Наглядової ради Дельта Банку «фіктивними» нібито у відповідь на те, що Cargill офіційно вимагав погашення боргу від Дельта Банку? Тоді американцям довелося віднаходити інші юридичні механізми погашення боргу, і тут їм у нагоді став саме Масюра, який допоміг налагодити стосунки з деякими позичальниками Дельта Банку, щоби забезпечити залік однорідних вимог із Cargill.

Схоже, потім версія про виведення активів Cargill із Дельта Банку стала дуже зручною, щоб виправдати банкрутство фінансової установи. Тоді Масюра проконсультував американців, чим міг викликати невдоволення голови Ради директорів Дельта Банку Миколи Лагуна. Масюра заявив пресі про абсолютну законність дій Cargill щодо забезпечення заліку, бо це передбачено Цивільним кодексом і має безліч прецедентів у судах вищої інстанції.

Ще однією причиною атентату, на його думку, може бути дотичний стосунок до «Іллічівського зернового порту» та компанії «Стройбуд-Іллічівськ», на статутні фонди яких, у рамках кримінального провадження проти нього, був накладений арешт. Мовляв, інформацію про те, що він нібито має до них приналежність, було отримано з Інтернету. І цього виявилося достатньо для суду? Нині ці підприємства ще й потрапили у поле зору рейдерів, які колись захопили одеський ринок «7-й кілометр», а тепер, за словами Масюри в інтерв'ю Радіо Вєсті, натякають, що порвуть Cargill разом із ним і заволодіють «активами, виведеними Каргіллом» із Дельта Банку.

В Одесі йдеться навіть не про 50 мільйонів, які на цьому рівні не є серйозними грішми в країні, де навіть з державних підприємств, за словами Прем'єр-міністра, розкрадаються мільярди. На жаль, журналісти не володіють необхідним об'ємом інформації, щоб дійти якихось конкретних висновків, тому варто дочекатися результатів розслідування, яке розставить крапки у справі. Якщо ж інші поінформовані чи згадані нами особи мають бажання висловити своє бачення, то ми готові оприлюднити їхню позицію.

Вкладників цікавить, чи буде з'ясовано, хто конкретно із кола названих у матеріалі осіб причетний до банкрутства Дельта Банку. Врешті-решт це лише задачка шкільного рівня, причому з усіма відомими.

Залишається сподіватися, що слідство об'єктивно й неупереджено розбереться зі справою про 50 мільйонів доларів із Дельта Банку і з'ясує, хто насправді стоїть за згаданою оборудкою, склавши з цього пазли ще й з рейдерськими атаками в Одесі.

Сергій СУЛИМА.

Проте той факт, що у виведенні коштів підозрюють лише одну особу, насторожує

Венеціанська комісія проінспектувала Польщу

Делегація Європейської комісії за демократію через право (ЄКДП, більш відомої як Венеціанська комісія) завершила дводенний інспекційний візит до Варшави. Предметом вивчення комісії, яку очолив Джанні Букіккіо, були внесені новою партією влади зміни до законодавства, що регулює місце, роль та процедуру діяльності Конституційного суду Республіки Польща.

Делегація інспектувала Польщу на запрошення міністра закордонних справ країни Вітольда Ващиковського, який, будучи сам переконаний у правильності дій його партії, звернувся до Венеціанської комісії ще в грудні минулого року. Офіційно причина звернення звучала так: з огляду на «відсутність правових механізмів, що дозволили б розв'язати складні проблеми, які мають місце в судовій практиці КС», а також, щоб заспокоїти «надмірні емоції в повідомленнях ЗМІ» та «атмосферу», яка «почала впливати на суб'єкти за межами держави».

Йдеться про ухвалені в парламенті правлячою більшістю «Права і справедливості» в грудні та підписані президентом з негайним набранням чинності поправки до закону «Про Конституційний суд». Поправки, зокрема, передбачають, що КС має розглядати справи в повному складі (щонайменше 13 із 15 суддів, тоді як раніше повним вважалося судове засідання у складі 9 суддів КС) та ухвалювати рішення двома третинами голосів, а не як дотепер — простою більшістю. Натомість визначальний вплив на термін розгляду справ повинна мати дата її надходження, а не як раніше — залежно від суспільної значимості.

Ці зміни гостро критикують опозиція, громадський сектор, Національна рада судочинства, Верховний суд та й сам КС, голова якого заявив, що в своїй діяльності керуватиметься винятково основним законодавчим актом — конституцією. Фактично робота КС на сьогодні паралізована також через спір щодо його складу: президент відмовляється приймати присягу трьох суддів, обраних парламентом попереднього скликання, прийнявши її від п'ятьох суддів, обраних правлячою нині більшістю.

Приїзду «контролерів» з ЄКДП передувала «організаційно-підготовче» листування із польським зовнішньополітичним відомством, яке, зокрема, представило юридичне обґрунтування мін'юсту та позицію офіційної Варшави. Опозиційні партії нарікали, що влада заблокувала їм можливість зустрітися з представниками Венеціанської комісії, на що отримали відповідь, що вони зустрічаються «не з партіями, а з тими інституціями, з якими самі вважають за потрібне». Тож делегація провела низку різнопланових зустрічей: неформальну двогодинну з президентом, а згодом формальну — з відповідними працівниками його адміністрації, з маршалком Сейму, з омбудсменом, у мін'юсті, у Верховному суді, в Конституційному суді та в Нацраді судочинства. Не менш важливим пунктом програми були зустрічі з представниками неурядових організацій, які на початку грудня 2015 року першими звернулися до Венеціанської комісії з проханням перевірити стан дотримання законодавства в Польщі у зв'язку з діями партії влади щодо КС. Зустрічі проходили за зачиненими дверима, але, за повідомленнями джерел як в урядових, так і в неурядових інституціях, «їх канва була позбавлена політичної риторики та мала суто правовий характер».

За результатами візиту делегація підготує проект висновків, які буде винесено на обговорення під час чергового пленарного засідання ЄКДП, що відбудеться 11—12 березня у Венеції.

Тим часом офіційна Варшава вустами заступника міністра закордонних справ Олександра Стемпковського вже заявила: хоч би який за змістом буде висновок Венеціанської комісії, він не матиме обов'язкового характеру. Проте його «серйозно візьмуть до уваги» та «ґрунтовно осмислять».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Бомбардування страшніші за холод і голод

Біля берегів Туреччини сталася нова масова трагедія з мігрантами. У понеділок у затоці Едреміт затонув старий плавзасіб, на якому трафіканти намагалися переправити майже 80 чоловік до грецького острова. У бурхливому морі загинуло 33 людини, серед яких багато дітей. Береговій охороні вдалося врятувати 4. Ще майже 40 осіб зникли безвісти. Їх пошук тривав до середи.

Ще одне судно з мігрантами того самого дня затонуло в окрузі Ізмір. У результаті загинуло 11 людей, і лише трьох рятувальники дістали з води. Майже всі мігранти — сирійці, які тікають після російських бомбардувань із Алеппо та сіл, розташованих поблизу від сирійсько-турецького кордону. Вони зізналися, що страх за своє життя погнав їх до сусідньої Туреччини.

Ці трагедії сталися на тлі візиту до Туреччини канцлера ФРН Ангели Меркель, яка обговорила з прем'єр-міністром Ахметом Давутоглу та президентом Реджепом Ердоганом проблему з біженцями. На спільній прес-конференції глава уряду Туреччини Ахмет Давутоглу заявив, що до розв'язання міграційної кризи повинно підключитися і НАТО. «На засіданні міністрів оборони країн альянсу, що має відбутися у четвер, Туреччина й Німеччина виступлять із пропозицією про участь НАТО в питаннях вирішення проблеми міграційного потоку із Сирії та ефективного застосування можливостей організації в охороні кордону в Егейському регіоні», — сказав Давутоглу.

Канцлер Німеччини Меркель закликала країни Європи підготуватися до розміщення мігрантів у себе на юридичній підставі, але наголосила: це не означає, що вони можуть прийняти всіх сирійських біженців із Туреччини. Вона додала, що підписаний із Туреччиною спільний план дій має важливе значення для безпеки Шенгенської зони. «Якщо ми не будемо охороняти наші кордони, вільний в'їзд і спільний ринок, що є основою нашого добробуту, опиняться під загрозою», — зауважила Меркель.

Прем'єр-міністр і канцлер зійшлися в думці, що новий потік біженців спричинено масовими російськими бомбардуваннями мирних жителів. «Тисячі сирійських громадян зараз страждають від російських бомбардувань», — сказала Меркель і відзначила важливість перебування сирійців поблизу своєї батьківщини.

Олександр ВЛАДИМИРОВ.

Дріт у два ряди — і проблем не буде?

Військовослужбовці Македонії почали встановлення другого ряду колючого дроту уздовж кордону з Грецією. Ще одне загородження з'явиться за декілька метрів від першого, змонтованого в листопаді минулого року. «Довжина огородження буде майже 35 км, ліворуч і праворуч від КПП №59», — повідомляє македонський телеканал «Телма».

За даними прикордонної поліції, саме на цьому контрольно-пропускному пункті щодня затримують від 100 до 200 мігрантів із країн Близького Сходу і Північної Африки з підробленими документами. Ще до 20 порушників прикордонники щодня відловлюють під час спроби нелегально потрапити до Македонії. Нелегали проклали й таємну стежку через брід на річці Вардар, біля сіл Богородиця і Моін.

Македонська влада звернулися до поліції Австрії, Чехії, Хорватії, Словаччини, Польщі, Сербії, Угорщини і Словенії із проханням виділити додаткові сили для спільної охорони кордону. Нині представники цих країн разом із македонським МВС розглядають план спільних дій із припинення потоку нелегалів.

За інформацією МВС Македонії, від початку міграційної кризи через країну на Захід пройшло понад 720 тисяч біженців.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ФОТОФАКТ

Китайський Новий рік (Чуньцзе) — найулюбленіше свято для більш як мільярда мешканців планети. Він відзначається за місячним календарем і тому щороку має іншу дату. 8 лютого в свої права вступив рік Вогняної Мавпи. Тому яскраві кольори, багато вогню, а, отже, феєрверки, багато шуму, гаму, танці з драконами — все те, що відзначає кожне свято. Але цього року — особливо, адже Мавпа любить веселощі. А ще вона заступник і захисник сім'ї, тому цей рік вважається сприятливим для одруження та народження дітей.

Відзначання у Китаї триватиме 15 днів і закінчиться Святом ліхтарів.

На знімку: ***святкування у парку Дітань на храмовому ярмарку в Пекіні.***

Фото Xinhua/Укрінформ.

Апетити хакерів зростають

Супертехнологічна Японія поки що ніяк не поставить заслін від крадіжки хакерами своєї інформації. Тільки днями ми повідомляли про постійні втручання «анонімів» у роботу сайтів урядових організацій, і знову — атака кіберзловмисників.

Цього разу вони «позичили» ще понад 20 тисяч файлів закритої інформації, зокрема такої, що має оборонний та технологічний характер. У ній ідеться про постачання обладнання за кордон, різні конфіденційні записи, які стосуються роботи компаній, технологічних новинок, діяльності політичних організацій та окремих політиків. Хакери відкрили паролі для доступу в електронну пошту асоціації органів місцевого самоврядування Японії.

Зламуючи системи, «аноніми» запускали вірус Emdivi, який дає змогу непомітно витягувати інформацію з пам'яті комп'ютера. З цього приводу телеканал NHK провів власне розслідування. Журналісти звернулися до представників компаній та дослідних інститутів, на які «звернули свою увагу» непрошені гості. З'ясувалося, що таких структур, які стали об'єктами кібератак, понад тисячу.

Саме цей вірус став причиною вилучення 1,25 млн. файлів персональних даних із Національної пенсійної системи Японії у травні минулого року. Тоді підозра впала на китайських хакерів, однак належних підтверджень ця версія не одержала.

Нині правоохоронні органи знову відкрили провадження за фактом незаконного проникнення в комп'ютерні мережі.

Ніна БАЛИКОВА.
Токіо.

ПЛАНЕТА

Консульська служба відтепер має сторінку в Facebook

МЗС України відкрило у Facebook сторінку Департаменту консульської служби. Головна мета новації — підтримати діалог з громадянами і оперативно поширювати інформацію, яка стосується консульських питань. «Ми хочемо, щоб ви відчували себе більш захищеними в будь-якій точці світу, і знали, що ми цілодобово працюємо саме для вашого спокою, впевненості і комфорту», — зазначено у вітальному слові новоствореної сторінки.

Сенцова етапують до Якутії

Українського режисера Олега Сенцова, якого російський суд засудив до 20 років колонії, етапували до Якутії, а не до Іркутська, як повідомляли раніше, **пише адвокат Марк Фейгін.**

«Повідомляють, що Сенцова відправили не до Іркутська, а далі, в Якутію. Це помста, безумовно, помста за непокірність», — написав адвокат української льотчиці Надії Савченко Марк Фейгін на своїй сторінці в Twitter. «Думаю, в Якутії від Сенцова домагатимуться визнання провини і свідчень проти багато кого. Ну, як завжди ...» — зауважив він.

Слова Фейгіна підтверджує і двоюрідна **сестра Сенцова Наталя Кочнева,** яка **на сторінці у Фейсбук** також **повідомила**, що Олега разом із Олександром Кольченком зараз етапують у Челябінськ. Є інформація, що Кольченко відбуватиме покарання в Челябінській області.

Етапування почалося попри те, що адвокати затриманих готують касаційну скаргу на вироки. Адвокат Сенцова Дмитро Дінзе вважає, що це робиться, аби максимально ускладнити роботу захисників, **повідомляє Радіо «Свобода»**.

Нагадаємо, що «російська Феміда» засудила українського режисера Олега Сенцова до 20 років колонії суворого режиму «за тероризм», його товариша Олександра Кольченка — до десяти років ув'язнення.

У Баварії зіштовхнулися потяги

У Німеччині, біля курортного містечка Бад-Айблінга, зіткнулися два пасажирські потяги. Один із поїздів зійшов з рейок, кілька вагонів перевернулися, **повідомило Радіо «Свобода»**. Зіткнення було лобовим. «Це найбільша аварія, яка траплялася в цьому регіоні за багато років. На місці аварії працюють медики, залучені численні карети «швидкої» та гелікоптери», — сказав речник поліції Штефан Соннтаг **агенції Associated Press**.

За попередньою інформацією, в результаті катастрофи 9 осіб загинуло, майже 150 дістали поранення. Рятувальникам також довелося витягувати людей, які виявилися заблокованими у потягах та опинилися під уламками.

Екс-міністра звинуватили у відмиванні грошей

Колишнього міністра бюджету Франції Жерома Каюзака звинувачено в ухилянні від сплати податків і відмиванні грошей. І якщо суд визнає екс-міністра винним, його можуть засудити до 7 років позбавлення волі та штрафу майже в 2 млн. євро. Які співвідповідач разом із колишнім чиновником виступає його дружина. Звинувачення висунуто і фінансовим консультантам подружжя.

Жером Каюзак подав у відставку ще 2013 року після того, як стало відомо про таємний рахунок міністра (600 тисяч євро) у швейцарському банку. На посаді він пробув лише рік, та, попри це, судовий процес може істотно вплинути на рейтинги Соціалістичної партії загалом і президента країни Франсуа Олланда, зокрема.

Як повідомило BBC, у зв'язку зі скандалом президент Франції уже дав указівку всім міністрам оприлюднити дані про свої заощадження.

Громадян України немає серед постраждалих унаслідок зіткнення двох поїздів у Баварії

Майже 700 кілограмів продуктів харчування зібрали для бійців АТО жителі сіл Вітоніж та Ясенівка Рожищенського району, що на Волині. В переданій на фронт «посилці» картопля, сало, смалець, домашня консервація, цибуля, часник. Ініціатором акції став депутат районної ради Володимир Паламарь, *передає наш власкор Максим Солоненко*

Український спецпризначенець у свій день народження, який відзначив на початку лютого, вивісив український прапор на окупованій території, у населеному пункті Зайцеве. Відео про цю подію розміщено у соцмережах на сторінці «Командування сил спеціальних операцій ЗС України» *(Укрінформ)*

Проект пам'ятника Герою України обрала його мати

У Вінниці завершився відбір проектів пам'ятника Герою України Максиму Шимку. З шести представлених робіт переможцем визнано проект студента четвертого курсу місцевого коледжу будівництва і архітектури Михайла Розанова (на знімку).

Шість макетів майбутнього пам'ятника було виставлено в обласному краєзнавчому музеї. Над кожним із них працювали студенти Вінницького коледжу будівництва й архітектури. Увічнити постать земляка-героя вирішили з ініціативи дирекції навчального закладу. Цю ідею підтримав благодійний фонд «Здорова нація». Серед студентів оголосили відкритий конкурс. Він тривав майже рік. Журі відібрало шість кращих робіт. За словами завідувачки відділу музею Лариси Семенко, вирішальну роль у визначенні переможця відіграла мати Героя Зоя Кузьменко.

— Усі представлені роботи заслуговують на увагу, а їх автори — на щирі слова подяки і побажання успіхів у навчанні й житті, — зазначила пані Зоя. — Але робота Михайла Розанова найбільше гріє моє серце. Мені б хотілося, щоб на основі саме цього макета був виготовлений пам'ятник.

Викладачі та студенти коледжу, місцеві архітектори, фахівці з урбаністики дослухалися до побажань матері. Її слова допомогли журі назвати переможця.

— Над проектом працював упродовж усього літа, — каже Михайло Розанов. — Перед тим, як узятися до роботи, ознайомився з біографією Максима Шимка, дізнався про його захоплення. Саме ці знання допомогли визначити основний напрямок. Максим захоплювався історією, він за фахом історик. Був членом клубу історичної реконструкції. Перевтілювався у вікінга. Постійно їздив на фестивалі. Саме тому в моїй роботі він тримає в руках і козацьку шаблю, і скандинавський меч. Вони нагадують про боротьбу за незалежність держави. За це віддав життя Максим Шимко.

Майбутній архітектор бачить пам'ятник у формі човна. У ньому пливе на хвилях життя головний Герой. Крім меча і шаблі, має ще козацький ріг. Цей атрибут прикрашений трипільським орнаментом. Автор проекту каже, що це символ величі та нездоланності нашого народу.

Пам'ятний знак Герою Майдану планують встановити у сквері, неподалік від батьківського будинку. Автор проекту наголошує, що неодноразово бував у цьому місці. За його словами, «прив'язка» до місця стала одним з визначальних елементів роботи.

Нагадаємо, життя Максима Шимка обірвалося в один з буремних днів Революції Гідності. 33-річний історик загинув від кулі снайпера.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Фото з сайту vse.media

«На своїй землі нам немає чого боятися»

Дім, де мешкає Світлана Чунчукова із сином Альошею, можна впізнати одразу: над дахом майорить український прапор. Село Миколаївка Волноваського району розташоване в прифронтовій зоні. За селом — блокпости українських військових. Коли в селі навесні 2014-го з'явилися перші бійці, Альоша, якому на той час було чотирнадцять, цілими днями крутився біля армійців. Ніщо так не цікавило підлітка, як спілкування із військовими. В такому товаристві він знайшов собі близьких за поглядами людей.

— Перші були з Черкас, ми з ними потоваришували. Потім ротація, став 10-й батальйон. Вони самі мене покликали. Мені подобається з бійцями, від них можна дізнатися багато цікавого. Вивчив від них патріотичні пісні, вірші, гасла, — розповів хлопчик.

Альошу виховує сама мама: батько залишив родину. Товариство військових частково компенсувало підлітку відсутність батьківської уваги. Серед бійців хлопчик знайшов однодумців, із якими було цікаво поговорити. Це було так не схоже на товариство односельців, де дехто спідлоба дивився на юного патріота.

Юний патріот із Миколаївки Олексій Чунчуков одразу після виписки з лікарні, серпень 2015 р.

Світлана має групу інвалідності, працює прибиральницею у місцевій школі. Живуть небагато, проте жінка завжди знаходить можливість порадувати військових домашніми пиріжками, а на свята — тортом.

— Ті, хто вже демобілізувався, повернувся додому, досі телефонують і згадують мої пиріжки, — сміється Світлана.

Того вечора, коли ми розмовляли, вона також готувала смачну випічку для бійців.

«Те, що ми за Україну, в селі всі знають. Хоча раніше й не підозрювала, що з сином будемо такими патріотами. Сама народилася в Росії, сюди мене батьки привезли в десять років. Це моє, рідне. Українську армію любимо, підтримуємо. Мене питали: а ви не боїтеся? Адже в селі різні погляди. Ні, кажу. Живу на своїй землі, мені немає чого боятися», — зазначає співрозмовниця.

Під час бойових дій село кілька разів потрапляло під інтенсивні обстріли. «Градами» зруйновано вікна в будинку Світланиної матері. Через знайомих знайшли для пенсіонерки будиночок у селі в Запорізькій області. Туди ж виїздили тимчасово Альоша із мамою, коли залишатися було надто небезпечно.

Але біда таки постукала у двері. Фатального літнього вечора блокпост, на якому саме був Альоша, обстріляли. Хлопчика тяжко поранило. Першу допомогу дитині надавали бійці. За півтори години приїхала «швидка».

— Забрали спочатку на Волноваху, а там сказали: «Оперувати не будемо, везіть до Маріуполя». Мене повезли, отямився вже в лікарні», — пригадує Альоша.

Хлопчика привезли в тяжкому стані, медики не наважувалися дати втішні прогнози. Мати картала себе за те, що не вберегла дитину. Це був чорний період у житті родини. Понад місяць на лікарняному ліжку, операція, реанімація... Та доля дала підлітку шанс: пацієнт став одужувати.

— Про що думала особа по той бік барикади, спускаючи курок, націлений у хлопчика, можна нині тільки здогадуватися. Тоді кошти на допомогу пожертвувало багато небайдужих співвітчизників, навіть не знаючи, наскільки унікальна ця дитина. Із Олексієм познайомилися, коли він лежав у лікарні. Зараз підтримуємо зв'язок. Хлопець часто пише, розповідає, як справи у школі, ділиться новими захопленнями і враженнями. Як страшний сон, намагається забути про той вечір. А нещодавно повернувся з пізнавальної екскурсії до Львова, де ще більше надихнувся любов'ю до Батьківщини, — розповіла прес-секретар Донецького прикордонного загону Світлана Савчук.

Сьогодні Альоша відвідує школу, а вечорами так само носить бійцям мамині пиріжки. Світлана каже: «Хоча погляди односельців і розділилися, вголос агітувати за «ДНР» зараз мало хто наважується». Час від часу силовики заарештовують у районі сепаратистів. Тих, хто дотримується проукраїнських поглядів, також вистачає. Але публічно виявляти їх наважуються одиниці.

Ліна КУЩ.

Волноваський район Донецької області.

Фото Світлани САВЧУК.

Як таксист став «айдарівцем»

Мешканця районного центру Новоайдар бойовики два тижні мучили в підвалах, вважаючи, що він є бійцем батальйону «Айдар».

У черзі на перетинання лінії розмежування в районі контрольного пункту «Станиця Луганська» увагу українських військових привернув хлопець. Надворі зима, а він — без верхнього одягу й з розбитим синім обличчям. Було очевидно, що з ним щось не так, що його жорстоко побили и пограбували. Як потім з'ясувалося, 32-річний житель Новоайдара Владислав два тижні провів у підвалах так званого «міністерства державної безпеки "ЛНР"», де представники псевдоспецслужби вибивали з нього зізнання в тому, чого він не робив, і інформацію про те, чого він не знає.

Владислав заробляв приватними перевезеннями пасажирів із Сєвєродонецька до Луганська і назад. Того нещасливого для себе дня він привіз на автовокзал столиці «ЛНР» трьох пенсіонерок. Там усе й сталося.

— На вокзалі бабусі пішли, — розповідає Владислав, — а я вирішив випити кави. Біля ятки до мене підійшли співробітники тамтешньої чи то міліції, чи то поліції. Перевірили документи, але назад їх не повернули. Сказали: «Стій, чекай». Я ще запитав: «Можна мені піти взяти кави?» Вони відповіли, що ні. Хвилин за 15 під'їхав чорний джип. Вийшли люди, подивилися мій паспорт. Побачили прописку — Новоайдар — і сказали, що я з підрозділу «Айдар». Натягнули мені на очі шапку, кинули до багажника і доправили в якийсь підвал.

Наступного дня з таксиста почали вибивати свідчення. Бойовики були впевнені, що людина із селища з такою назвою не може не бути українським шпигуном.

— Били палками по всьому тілу: по руках, по ногах, по нирках. Руки були всі чорні від побоїв. Потім відвели в якийсь кабінет. Там знову били — тепер уже й по обличчю. До крові. Від побоїв залишилися шрами, — продовжує свою розповідь Владислав.

Щоб він не зміг впізнати своїх мучителів, на обличчя таксиста натягали чорну шапку й вимагали від нього інформацію про місця розміщення української військової техніки, боєприпасів, укріпрайонів, персональні дані бійців підрозділу «Айдар» і жителів селища, які проходять службу в Збройних Силах України. Потім Владислава довго тримали в підвалі й морили голодом: на добу давали не більше двох столових ложок пшеничної каші.

Через два тижні викрадачі зрозуміли, що таксист не є ні бійцем «Айдара», ні носієм інформації, яку вони хотіли б одержати. Владислава привели в кабінет і змусили писати заяву на ім'я «міністра державної безпеки ЛНР генерал-майора Пасєчника Л. І.» про те, що до нього не застосовувалися заходи фізичного впливу й він не має претензій до співробітників "МДБ ЛНР". Після цього Владислава вивезли за місто — на сепаратистський блокпост, на прощання кілька разів ударили в обличчя і відпустили, щоб він сам дійшов пішки до українського КПВВ. Верхній одяг, мобільний телефон і 1900 гривень представники «МДБ ЛНР» вирішили залишити собі.

Повернення цієї людини на контрольовану Україною територію збіглося у часі із закликами «глави ЛНР» до луганчан, які залишили окуповану територію, «повернутися на батьківщину». Плотницький обіцяв, що «після перевірки» вони зможуть послужити «народу ЛНР». Результат такої «перевірки» дотепер у Владислава на обличчі.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

Російський солдате, кидай рушницю, іди додому!

Доки ряжені у святі ряси кремлівські попи на чолі з гундяєвим ходять навколо московських вокзалів із хресними ходами «зі збереженням миру», ще не канонізований у Гаазі путін продовжує озброювати терористів українського Донбасу, етапувати у глибинку Сибіру неугодних, убивати дітей опозиціонерів і нагороджувати виродків-ернстів за «розіп'яті» телесюжети... І бомбити Сирію, чим, до речі, уперше за два (!) роки шокував «стражданнями людей» пані Меркель. «Ми — не причетні, ми — інша Росія, — кричать на мітингах активісти у всіх містах Росії й підписують звернення до всього світу в соціальних групах. — Ми проти війни, ненависті, насильства й неправди. Ми також закликаємо всіх, хто вважає себе частиною Росії, брати участь у загальнонародному Покаянні за всі злочини й злодіяння, які Росія та її влада вчинили за всю історію проти інших народів і націй, а також проти своїх громадян».

Жан ТЕВАНС (Санкт-Петербург, інженер):

— У страшному сні мені не могло приснитися, що я виступатиму проти своєї країни. Що дав цей «руцкий мир» самим його представникам, крім ненависті до інших народів, убогості, воєн, мільйонних жертв, братських могил, тотального злодійства, бандитської моралі й рабського стану? «Сепаратизм», що стався на південному сході України, — штучний, підготовлений сусідньою державою, що переслідує імперські цілі. І цей сепаратизм не забезпечений нічим — ні правовими нормами, ні економічною доцільністю, ні світоглядною базою. Це фейк, підготовлений, організований і нав'язаний людям з боку країни-агресора. І це передусім треба мати на увазі. До речі, основна мета цього «сепаратизму» — приєднання території до Росії. Це не сепаратизм, а натуральна анексія, що прикривається «правом на самовизначення». Але що робити, якщо Росією правлять бездари. Підла влада нагнітає ненависть у суспільстві... Мабуть, відчувають, що до них підкрався «писець». Цікаво, чи вдасться їм розв'язати вузлик 37-го року? Адже це тільки незначна відстрочка... Нова Світова війна — теж відстрочка. Але, треба розуміти, що це буде не Світова війна, а війна всіх проти кремля. Чи готові росіяни віддати своє життя заради Мордора, якому вже не світить нічого? Бандита треба загнати в куток, а потім ізолювати від суспільства. Мене особисто зовсім не влаштовує, що моя батьківщина є міжнародним злочинцем, який досі ще веселиться на волі. Ситуація стає дедалі напруженіша. Нарив, що зріє століттями, під назвою Росія, ось-ось лусне. Неспроможність країни, що вже прямо волає і в наші дні, яка повторюється із століття в століття, ставить для думаючих людей запитання руба: а чи правильне наше уявлення про свою історію? Чи ми запрограмовані своїм патріотичним мракобільним вихованням вічно ходити по колу, шукати ворогів, оголошувати полювання на відьом, бити у військові барабани, рвати на собі тільники, поки остаточно нас не придавить сувора реальність, і ми не потонемо у своєму ж лайні, поки ще такому рідному і теплому? Звичайно, ті, хто бенкетує за панськими столами, хочуть навічно залишити ці холопи... Політика Росії мені нагадує шахрая, що розкручує лохотрон, прощупує нахабністю межі дозволеного, краде те, що «погано» лежить, постійно бреше, викручується, відводить очі, «грає дурку», «бере на понт»... Так, було таке в наших підворіттях. Тепер це вже на державному рівні. Але ж доки на кулака не наткнеться, не заспокоїться. Затаїться... Росія може стати найвеличнішою країною у світі, і пам'ять про неї буде на віки у вдячних нащадків людства. Кожна людина, у будь-якій точці планети може говорити про росіян із хвилюванням у голосі, читати про них піднесені вірші, співати про них пісні й ставити за приклад їхній героїзм перед підростаючими поколіннями. Для цього потрібно тільки одне: свідома самоліквідація, як держави.

Ольга ЦИПЕЛЬ (Нижній Новгород, педагог):

— Уважно стежила за подіями в Україні. Ще раніше сподівалися на зміни в нашій країні. 1 березня 2014 четверо хлопців вийшли до Ради Федерації, де голосували за введення військ в Україну. До них приєдналися сотні, тисячі протестуючих. Протести проходили по всій Росії. Ми в Нижньому Новгороді підтримали протест. Було багато затримань. У серпні 2014-го, після військового вторгнення військ Російської Федерації в межі України Ольга Мазурова, Оля Авілонова і я написали ВІДКРИТОГО ЛИСТА ДЕПУТАТАМ Державної Думи шостого скликання з вимогою ІМПІЧМЕНТУ ПРЕЗИДЕНТА РФ. Кожному депутатові ДД (їх 450) кожна з нас написала такого листа. «У зв'язку з тим, що на порушення законодавства РФ і Міжнародного Права розпочато повномасштабне військове вторгнення військ Російської Федерації в межі сусідньої дружньої Російській Федерації держави Україна, прошу вас почати підготовку процедури імпічменту Президента РФ Путіна Володимира Володимировича. Підставою для цього є: І. участь російських військових у бойових діях на території України без санкції Ради Федерації, що суперечить Конституції РФ. ІІ. дії Президента, що є Верховним Головнокомандувачем РФ, суперечать 353 статті КК РФ.(Планування, підготовка, розв'язання чи ведення агресивної війни)...».

До розсилання листів з вимогою імпічменту приєднали-ся сотні людей. Більшість депутатів відповіли... мовчанням. Фракції ЄР і ЛДПР писали, що «війни немає!». Але завдяки нашій розсилці громадяни зрозуміли: потрібно говорити те, що думаєш.

30 грудня 2014 року москвичі вийшли на Манежку (вийшли через арешт Олега Навального, пекельного арешту невинної людини). Після арешту Марка Гальперіна на 38 діб, 18 січня 2015 року, група людей (згодом «Манежка») вийшли на Красну площу. З 22 січня почали щодня збиратися на Манежній площі. Були пікети на підтримку Надії Савченко, на підтримку політв'язнів, проти війни з Україною, за зміну влади, проти свавілля влади, листа дружби українцям, листа на підтримку політв'язнів і т. д. І раптом увірвалося вбивство Бориса Нємцова. І все перевернулося. На Великому Москворецькому мосту з'явився народний меморіал. У Нижньому Новгороді теж практично цілий рік був меморіал пам'яті Нємцова. Стояли портрети, лежали квіти. Після погрому в квітні теж вирішили чергувати. Що хочу сказати світові. Росія — це не тільки й не стільки Путін та обивателі. Росія — це ми, небайдужі громадяни. Я хочу, щоб Україна знала про це.

Тетяна ДОРОЖНА (Москва, підприємець):

— Особисто для мене війна Росії з Україною розпочалася не з Донбасу та Криму, а набагато раніше. Війна і відкрите протистояння — це наслідок. Усе почалося, коли якась організована група осіб, у складі якої був і нинішній російський президент, прийшла до влади. Відтоді Росія всіма правдами й неправдами намагається повернути в сферу свого впливу колишні країни, що входили до складу СРСР, було безліч економічних воєн, у тому числі й з Україною, і початок реальної війни було лише питанням часу. Незважаючи на це, захоплення Криму й початок гібридної війни на Донбасі стало для мене справжнім шоком. Саме ці події стали тією рискою, що чітко визначила мою непримиренну позицію до всього, що діється в Росії та з Росією. Знайти пояснення для ведення війни можна завжди: економічні інтереси, возз'єднання співвітчизників, але виправдати, і насамперед з моральної точки зору, неможливо. Дивний парадокс, але патріотична ідея в Україні веде до прогресу й формування нового вільного суспільства, побудованого на принципах моралі й моральності, а патріотична ідея в Росії, активно експлуатована владою, веде до моральної деградації й середньовіччя. Вірю, що Україна вистоїть, і у вас буде все добре.

Михайло ПОПОВ (Москва, пенсіонер):

— Серед російських ЗМІ великою мірою довіряю «Новой газете», журналу «The New Times», радіо «Эхо Москвы», ТБ-каналу «Дождь». Завжди був за мир і самовизначення України. Ходив на відповідну демонстрацію бульварами Москви в одній колоні з Нємцовим.

Маргарита ХАВЕР (Ноябрськ, Ямало-Ненецький АО):

— Україну люблю. Інакше й бути не може, там живе багато рідних людей, могили моїх предків. І я вірю своїм рідним людям, а не російській телепропаганді, що й іншим раджу. Україна — це незаперечна любов, як любов до матері. Україна — це все найкрасивіше, найсмачніше, наймелодійніше. Як каже моя мама, котра півжиття прожила на півночі, Україна — це рай на землі. Це так і є. Це не передати словами, це потрібно відчути.

Підготувала Наталя ЯРЕМЕНКО.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

КРИМІНАЛ

«Башмаки» поставлять у куток

Двох лідерів найбільшої на території Криму банди «Башмаки», що наводила жах на бізнес у лихі 90-ті, затримали в Сімферополі за скоєні двадцять років тому вбивства. У 1990-х роках Віктором Башмаковим, звідки й пішла назва банди, було організовано злочинну групу, до якої входило понад тисячу людей. Вони скоювали злочини не тільки в Криму, а й в інших регіонах України — зокрема, у Запоріжжі, Києві, Харкові, Херсоні. Затримані Олександр Данильченко і Микола Кожухар після загибелі їхнього «боса» в 1994 році очолили угруповання. Суд у Сімферополі в неділю ухвалив рішення про їхній арешт на два місяці, до 6 квітня.

Під час нападів члени банди діяли з особливою жорстокістю, застосовували до потерпілих катування, позбавляли їх життя, заволодівали їхнім індивідуальним майном. На озброєнні «Башмаків» була велика кількість вогнепальної й холодної зброї, вибухових пристроїв і вибухових речовин.

Правоохоронці України вже притягали членів банди до відповідальності. Одна з останніх справ розслідувалася 2014 року щодо одного з лідерів «Башмаків» Юрія Молдавана. Під час арешту в одному з київських готелів у нього було вилучено два автомати, штурмову рушницю, пістолет, холодну зброю, димове обладнання, гумові кийки, жезл працівника ДАІ, а також пластикові стрічки, адаптовані для фіксації рук і ніг. У червні 2014 року двоє «авторитетів» зникли.

А один з останніх вироків у Криму бандитам цього ОЗУ було винесено в листопаді 2013 року. Апеляційний суд Криму залишив у силі вирок Центрального суду Сімферополя щодо сімох членів бандформування «Башмаки». Тоді вироком Центрального райсуду злочинців засудили до покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 10 до 15 років з конфіскацією майна. Прокуратурою була повністю доведена провина бандитів у здійсненні на території Криму в 1993—1999 роках низки особливо тяжких злочинів, у тому числі восьми навмисних убивств і чотирьох замахів на життя людей, а також викрадень людей і вибухів комерційних установ.

Цікаво, що й перебуваючи в ув'язненні, багато хто з «Башмаків» не заспокоювалися, організовували з в'язниць пограбування й скоєння інших злочинів. Це стосується насамперед «Льоні Бєшеного», одного з «башмаковських» авторитетів. На рахунку останнього — убивство підприємця, арешт, втеча з психлікарні, тривале перебування в розшуку й 13-літній строк. Він зумів, перебуваючи в ув'язненні в Луганську, координувати дії грабіжників, котрі нападали на ювелірні магазини в Луганській і Донецькій областях, та викрали понад мільйон гривень.

Банда «Башмаків», разом з іще не менш впливовим кримським угрупованням «Сейлем», активно брала участь у владі. Її члени обиралися депутатами місцевих рад і Верховної Ради АР Крим, очільниками міст.

Найгучнішу справу, з дивними наслідками, було порушено стосовно депутата кримського парламенту й одного з футбольних функціонерів сімферопольської «Таврії», Рувіма Аронова. У 2006 році його було оголошено у міжнародний розшук і затримано через два роки, 2 березня 2008 року, у київському міжнародному аеропорту «Бориспіль». Дивина полягала в тому, що стосовно Аронова було порушено кримінальну справу щодо участі в ОЗУ, де йому інкримінували організацію вбивств, але засудили за фактом автоаварії й незабаром його звільнили.

Михайло РУДЕНКО.
Сімферополь.

Патріотична ідея в Росії, активно експлуатована владою, веде до моральної деградації й середньовіччя

Як хірург стала розвідницею

Цьогоріч Лідія Басс відзначить своє 78-ліття. Але попри поважний вік вона продовжує працювати хірургом. Залишивши лікарню в окупованому Первомайську, Лідія Іванівна переїхала до прифронтового Лисичанська, щоб не лише рятувати життя людей, а й вселяти в них надію, віру, що війна на Донбасі незабаром закінчиться й можна буде повернутися додому.

Він розумів: медик не має наміру співпрацювати з новою владою

Лідія Басс.

У лютому 2014 року в Первомайську з'явилися люди з георгіївськими стрічками, але серйозно до цього тоді не ставилися. А от коли на шахтах став знижуватися вуглевидобуток, почалося скорочення шахтарів — виникла тривога. Гірники — народ гарячий: немає роботи — починають обурюватися. А тут їм дають георгіївську стрічку, 200—300 доларів і пропонують піти в ополчення. Багато хто таку пропозицію прийняв, більше думаючи про те, як прогодувати сім'ю. Воювати не збиралися. У травні в місті вже було чути постріли, потім пішли серйозні справи. Утворювалося бандитське формування, яке й захопило міську владу.

— Коли в місті почалися інтенсивні обстріли, я продовжувала працювати, — розповідає Лідія Басс. — Біжу до лікарні й думаю: куди сховатися — під дерево чи за стіну? А хіба туди снаряд чи осколок не потрапить? Робочий день тривав доти, доки не прооперуємо останню людину. На той час багато хірургів виїхали з міста, та й досвіду роботи з вогнепальними ранами ні в кого не було. А я свого часу мала справу з «вогнепалами», військовими травмами, коли в Таджикистані була на курсах підвищення. Тоді до Ташкента привозили поранених з Кандагара й Кабула. Мені на курсах було нудно, і я вирішила у вільний час працювати. Пішла на швидку допомогу, але мене не взяли через те, що я не знаю таджицької мови. Порадили піти у військовий госпіталь. Там я й практикувалася.

Коли почалися воєнні дії на Донбасі, Лідія Іванівна з міста не виїхала. Спочатку з надією думала, що окупація ненадовго, а потім не могла залишити лікарню через брак лікарів. А оперувати доводилося багато, у тому числі й «ополченців». Вона — лікар, хірург і повинна рятувати людське життя.

Комендантом міста в той час був такий собі Іщенко на прізвисько «Малиш». Він 17 років просидів у в'язниці, мав декілька ходок і тюремні університети закінчив на відмінно. Лідер по натурі, він умів говорити, переконувати й контролювати. Спробував контролювати й хірурга Басс, яка вирізнялася незалежним характером. Прагнув приручити її. Для початку запропонував Лідії Іванівні очолити медичну службу бойовиків Первомайська, Ірминого й Стаханова, обіцяючи солідну зарплату в 500—600 доларів. Вона відмовилася, зіславшись на вірність хірургії. Але, маючи аналітичний розум і будучи непоганим психологом, «Малиш» одразу в усьому розібрався. Він розумів, що хірург не підтримує сепаратистські настрої й не має наміру співпрацювати з владою. Став до неї придивлятися.

Так сталося, що Лідія Іванівна змушена була через професійні потреби поїхати до Горська, який контролювали українські військові, і потрапила в штаб АТО.

— Там у мене попросили описати ситуацію — хто стріляє й звідки, — розповідає Лідія Іванівна. — На той час ми вже навчилися розрізняти, звідки б'ють і чим саме. Я показала ці точки на карті. З цього часу стала постійно передавати ЗСУ дані і, крім того, агітувати «ополченців» перейти на наш бік. Декільком мешканцям, які перебували на службі у бойовиків, я видала «липові» довідки про стан здоров'я, який забороняв їм тримати в руках зброю. Здебільшого таких людей переводили на господарські роботи. Ці хлопці потім почали повідомляти мені потрібну інформацію, а я передавала її в штаб АТО.

Для цієї роботи хірург мала два телефони. Зв'язок був дуже поганий, тому їй доводилося підніматися на горище лікарні, щоб знайти сигнал. Люди, які оточували її, були не дурні й розуміли, що приховується за цими таємничими походами на горище. Хтось мовчав, хтось цікавився: «Що це ви, Іванівно, так часто усамітнюєтеся?». Вона розповідала, що розмовляє з дочкою, яка живе в Києві, і колеги робили вигляд, що приймають її відповідь. Але одна з лаборанток одного разу запитала прямо, і Лідія Іванівна сказала дівчині правду. Ризикувала, звичайно. Але дівчина не видала. І взагалі, якби хтось із оточення Басс захотів її здати, то давно б уже це зробив.

Але її все-таки здали. Лідія Іванівна вважає, що це був хтось із тих лікарів, які повернулися додому, коли настала тиша. Кажуть, що коли про «розвідницю Басс» доповіли «Малишу», він був розлючений, а коли дізнався, що хірургу вдалося уникнути арешту, мало не оскаженів.

— А втекти мені допомогли ті два «ополченці», яких я переманила на свій бік, — посміхається Лідія Іванівна. — Ввечері вони надіслали мені повідомлення, що, якщо я до ранку не залишу Первомайськ, мене схоплять і кинуть у підвал. Навіть якщо я буду в операційній. Знайшлася людина, яка за великі гроші ризикнула вивезти мене з міста. Але перед своєю втечею я зателефонувала в штаб АТО, розповіла ситуацію. Мені порадили дістатися Брянки, де мене заберуть і вивезуть волонтери. Отож водій довіз мене до Стаханова, посадив на автобус до Брянки. Там мене вже чекали. Разом з волонтерами доїхала до Слов'янська, а звідти — у Київ до дочки.

А як без роботи?

З перших днів у столиці вона почала шукати роботу. Пішла у військовий госпіталь, але там її не взяли. Сказали, що у них працює багато іноземних хірургів, волонтерів, добровольців, які приїхали і допомогу надавати, і руку набити. Причому працюють безплатно і привозять багато різної медтехніки, препаратів як гуманітарну допомогу. А ще зробили натяк на вік: «Якщо хочете асистувати — будь ласка, а посад у нас немає». Деякий час Лідія Іванівна працювала в добровольчому медсанбаті ім. Пирогова, але навантаження тут було неповне, а вона відчувала в собі сили, бажання поділитися досвідом, відчути себе потрібною. Та й, якщо чесно, додому хотілося. Коли дізналася, що в Лисичанській міській лікарні потрібен хірург, через два дні вже стояла перед головним лікарем закладу. Подивився він на неї, важко зітхнув: вік... і назначив ургентним хірургом.

У Лисичанську спочатку Лідії Іванівні дала прихисток одна гарна знайома, однак через два тижні попросила квартирантку піти. Знаючи історію Лідії Іванівни, почала боятися, що може постраждати, якщо на подругу буде замах. Мовляв, бачили біля під'їзду якихось людей, які розпитували про Басс. Лідія Іванівна розуміла ситуацію й образи не тримала. Одного разу на вулиці в Лисичанську на неї вже був замах. Мабуть, «Малиш» ніяк не міг заспокоїться, що проґавив таку важливу птаху. Того самого вечора квартирантка пішла. Добрі люди допомогли винаймає куток. Сьогодні Лідія Іванівна знімає квартиру, за яку платить 1200 гривень плюс плата за комунальні послуги. Пенсія повністю йде на оплату оренди квартири, а на зарплату вона живе. Тож треба працювати.

Квартира в неї незвичайна. Одна кімната служить майстернею, а друга нагадує кабінет письменника. Комп'ютер, принтер, книги, папки з паперами, вирізки з газет. Лідія Іванівна вже видала сім книг і нині виношує сюжет майбутньої роботи з назвою «АТО? Війна!». А перша її повість вийшла 1997 року. У жодному творі немає нічого вигаданого, усе взято з життя. Романи й повісті Лідія Іванівна видає переважно за власні кошти.

— Розповіді військовослужбовців, з якими я спілкуюся, допомагають працювати над сюжетом. Я не довіряю «ящику». Війна навчила чимало, але не всіх. Деяку категорію людей я відношу до соціального болота. Їхня позиція проста: тільки б не стріляли, тільки б усе було в магазинах. Гадаю, що ті, хто любить Путіна, не мають жити в Україні. Прапор у руки, валізу в зуби — і гайда туди без права на повернення. Жорстоко? Але справедливо, — каже Басс.

Коли вона тікала з Первомайська, взяла лише найнеобхідніше. Комп'ютер, зрозуміло, залишився вдома, а там було майже 150 сторінок майбутньої книги. Її квартира також постраждала, як і решта в місті. Були розбиті всі вікна, але сусіди з майданчику подбали про речі, тому комп'ютер вцілів. Як і колекція вишитих картин, численні коробки з нитками. Знайшлася людина, яка допомогла все це перевезти до Лисичанська, тому Лідія Іванівна продовжує своє улюблене заняття — вишиває картини різних сюжетів. Їх у колекції — кілька десятків. Попри те що 22 картини ще залишилися вдома в Первомайську, Лідії Іванівні вистачило робіт, щоб організувати свою виставку в Києві. Донька допомогла.

Від комп'ютера — до вишивки, від вишивки — до комп'ютера. Це у вільний час. А в робочий у неї в руках скальпель.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.
Фото автора.

В окопах атеїстів немає

«В окопах атеїстів немає», — стверджує настоятель Свято-Михайлівської церкви о. Тарас Варварук із селища Млинів Рівненської області, який повернувся із зони проведення АТО, де перебував із капеланською місією.

Цікавлюсь, що спонукало отця вирушити на схід уже в ролі не волонтера, як раніше, а душпастиря.

— Вважаю, що священик має бути не тільки там, куди його запрошують на такі прекрасні події, як хрещення, вінчання, освячення оселі. Він має бути і там, де сльози, біда, відчай. Відтоді, як розпочалася війна, я переймався питанням: чим можу допомогти, як буду там? Із зародженням волонтерського руху разом із Любомиром Волошиним на запрошення млинівчанина Петра Коханюка побували у Краматорську. З цього часу почав активно працювати на волонтерській ниві. Щоправда, відчував: цього замало, а відтак, хотілося більше послужити воїнам. Війна — це такі умови, де кожен мусить себе проявити: хтось озлоблюється, у когось домінує негатив, а хтось думає, як послужити побратимам, державі, як кажуть, на совість. Чи до молитви в окопах, бліндажах? Не задумуючись, відповім: на війні, як ніде, місце молитві. Кажуть, що в окопах атеїстів немає. Перебуваючи в Пісках на сході України, переконався, що це правда. На передовій священика сприймають як друга, як брата. Хлопці, з якими був у Пісках, залишилися у моїй пам'яті саме як брати і друзі. Я за ними нудьгую, часто обмінюємося есемесками, телефонуємо один одному.

— Не маю уявлення, як відбувалися богослужіння на фронті...

— Попередні капелани разом із воїнами знайшли відповідне приміщення, яке найменше постраждало від обстрілів. Воно не в підвалі і досить затишне. Це була капличка, в якій я відправляв богослужіння **(на знімку)**, на яких бували один, два, три, чотири і більше бійців 9-ї роти — як у них виходило, — розповідає о. Тарас Варварук. — Є в Пісках фельдшер із позивним «Степанівна» із Надвірної на Івано-Франківщині. 57-річна жінка уже рік перебуває на передовій. Ми з нею подружилися. Одного разу вона привела нас до недобудованої церкви, яка дуже постраждала під час обстрілів. Там залишилися деякі церковні речі, і хлопці позносили їх у куток. У ній молилися переважно у святкові дні. Перед богослужіннями дзвонили у дзвони: один із них був прострелений. До речі, коли до мене приїхали волонтери Любомир Волошин із Млинова та Володимир Плюта з Луцька, то також мали змогу закликати на літургію дзвонами. У будні богослужіння відбувалися в капличці.

— А тепер про скорботне. Ваша капеланська вахта закінчилася, коли загинув млинівчанин Олексій Кірись. Поверталися додому в автомобілі із сумним вантажем «200»...

— Моє перебування в Пісках наближалося до завершення. Разом з іншими капеланами сектору «Б» виношували наміри про зустріч. У ніч з 26 на 27 грудня в Пісках відбувся запеклий бій. Зранку тішився, що серед моїх бійців ніхто не постраждав. Дорогою на службу мені зателефонували з Млинова і повідомили, що загинув Олексій Кірись. На цій літургії пом'яну його в заупокійному богослужінні. Згодом я зв'язався з керівником капеланів сектору «Б», до речі, вихідцем із Донецького регіону. Розповів про загибель земляка. У печальні дні хотів перебувати разом з родиною Олексія, яку добре знаю і поважаю. Керівництво мене підтримало: запевнило, що такі дії — це також частина капеланської місії.

Віталій ТАРАСЮК.
Млинів Рівненської області.
Фото з особистого архіву о. Тараса Варварука.

Тут повертають до нормального життя та віру в нього

Київська адреса «вулиця Саксаганського, 75» віднедавна стала відомою для багатьох українських бійців, демобілізованих із зони АТО у зв'язку з пораненням, контузією чи просто захворюванням. Більше того, саме з розташованою тут клінікою Інституту медицини праці НАМН України, де створено Центр медико-психологічної реабілітації воїнів, пов'язують сподівання на одужання та повернення до нормального повноцінного життя.

— І ці надії виправдовуються, — каже мій перший співрозмовник, директор наукової установи академік НАН і НАМН України Юрій Кундієв. — Від початку роботи реабілітаційного центру — а це трохи більше, ніж півтора року — ми успішно вилікували 338 пацієнтів-фронтовиків. Деякі з них були дуже тяжкими, внаслідок поранень і контузій, побаченого та пережитого в зоні АТО втратили навіть здатність говорити, перебували в стані постійного нервового напруження. Я б охарактеризував їхній стан, як межовий — відсутність вираженої хвороби й одночасна відсутність повноцінного здоров'я. І межа при цьому настільки

хитка, що якщо не підтримати, не надати кваліфіковану спеціалізовану допомогу, не допомогти вийти із психологічного глухого кута, не привести психіку вчорашніх бійців до норми, — бути серйозному лиху, цілком реально втратити цих хлопців і родинам, і суспільству. Я знайомий із подібною ситуацією по роботі як експерт у США через кілька років після закінчення війни у В'єтнамі. Те, що відбувалося тоді з американськими військовослужбовцями, які брали участь у ній, отримало назву «в'єтнамський синдром». Він виражався в безсонні, кошмарних снах, надмірно гострому сприйнятті американської бюрократії. На чиновників, що затягують вирішення їхніх соціальних питань, ветерани готові були йти зі зброєю. Побачене в Сполучених Штатах, психологічні проблеми військових цієї країни, про яких я знав не з чуток, і підштовхнули до ідеї створення нашого центру. Ми прекрасно розуміли, що необхідна своєрідна симбіозна реабілітація — поєднання медичної із психологічною. Вийшли із пропозицією до президії Національної академії меднаук, висловили готовність виділити під центр половину ліжкового фонду нашої клініки професійних захворювань — 40 ліжок. Треба сказати, що НАМНУ із самого початку АТО активно підключилася до організації надання медичної допомоги учасникам операції та постраждалим жителям Донбасу. Робочі місця хірургів, нейрохірургів, травматологів і ортопедів, представників інших напрямків медицини перемістилися й до зони бойових дій, і в госпіталі. Найтяжчих поранених бійців відправляли у клініки академічних інститутів, де надавалася високотехнологічна допомога, здійснювалися найскладніші хірургічні втручання. Президія нашу ініціативу підтримала. А ми її розвили, підключивши до реабілітаційної роботи колег із Інституту психології імені Костюка, що розташований поряд із нашим, й створивши тим самим спільну команду. Тепер разом відпрацьовуємо й методи, і підходи, визначаємо найефективніші рекомендації для колег із областей. Вважаємо, що вчинили дуже правильно, про що свідчать результати. Та ви й самі можете в цьому переконатися, побувавши в клініці.

...Дорога до неї веде через затишний інститутський дворик. Подібні до нього й обидва клінічні відділення — терапевтичне та неврологічне. Чисті коридори, обставлені м'якими меблями вестибюлі, теплі, світлі, переважно дво- й тримісні палати. Головний лікар клініки, заслужений лікар України Тетяна Харченко не без гордості розповідає про дбайливий медичний колектив, який робить усе, щоб пацієнти почувалися комфортно, про принесені для них із дому телевізори, варення і консервації, закупівлі меду, організації постійних розважальних акцій і заходів. Але найбільше говорить про пацієнтів. Деякі з них приїхали до центру вдруге, втретє, а то й вчетверте, як того вимагає реабілітаційна програма.

Один із них — «кіборг» Максим, що втратив у зоні АТО очі. Він тричі проходив курс реабілітації в центрі, ним займалися й психологи, і лицеві хірурги, і провідні офтальмологи НАМНУ. Результат успішний — боєць вийшов із важкого психологічного стану, йому спротезували око, і людина повернулася до нормального повноцінного життя — реабілітація допомогла соціально адаптуватися. Такий же шлях пройшли і побратими-захисники України, з якими вдалося поспілкуватися під час ознайомлення з клінікою. Василь Софілкавич, наприклад, воював у Станиці Луганській, Олексій Шкуліпа — під Авдіївкою, Ігор Науменко боровся в Широкиному. У кабінеті завідувача терапевтичного відділення, кандидата медичних наук Ольги Єрмакової знайомимося з фастівчанином Андрієм Снігуром (**на знімку вгорі**). У складі 72-ї бригади той воював під Волновахою, тепер от під пильною увагою співробітників центру проходить перший курс реабілітації і в бесіді не приховує задоволення від свого стану, що швидко поліпшується.

Поверхом вище в одному з кабінетів мене познайомили з роботою апарата «Томатіс». Як пояснила Тетяна Харченко, це унікальне дороге обладнання подарували спонсори. Воно дає змогу застосовувати розроблену разом із психологами ефективну методику психологічного відновлення — так звану томатіс-терапію: через безпровідні навушники ллється класична музика, впливаючи на різні відділи та ділянки головного мозку. Частота звуку, його сила постійно змінюються, стимулюючи мозкову діяльність. І це допомагає пацієнтові справлятися з депресією, страхами, тривогою, агресією. Цю процедуру під контролем психолога Людмили Кожарової саме проходив один із пацієнтів криворіжець Володимир (**на знімку ліворуч**). У складі батальйону «Кривбас» він пройшов Іловайське пекло, був двічі контужений, втратив мову. Три курси реабілітації в київському центрі повернули його до життя: він уже розмовляє, спілкується зі співробітниками та рідними, працює на комп'ютері.

— Але ж коли він потрапив до нас після перебування в трьох госпіталях, і я побачила його вперше, з'явилося враження, що в нього складна форма ДЦП — таким тяжкохворим він був, — продовжує головлікар. Ми лікували його як постінсультного хворого. Слава Богу — позитивний результат наявний, реабілітаційний комплекс, медична й психологічна терапія істотно поліпшують стан. А за словами Володимира, вкотре він приїхав до центру винятково заради томатіс-терапії. Він тепло відгукнувся про тутешніх лікарів і медсестер, які оточують хворих повсякденною професійною й просто людською турботою.

Знайомство із центром закінчуємо в інститутській поліклініці. Як і в клінічних відділеннях, тут такі само світлі, стерильної чистоти процедурні та лікувальні кабінети, працюють вузькопрофільні фахівці — отоларинголог, офтальмолог, невропатолог, уролог та інші. Вони також до послуг пацієнтів центру. Із розповіді Тетяни Харченко, деякі з воїнів, причому таких чимало, прибувають не тільки із психотравмами, а й із соматичними захворюваннями на бронхіти, простатити, нефрити, загостренням радикуліту. Все необхідне для їхнього лікування в закладі є: фізіотерапія, електролікування, водні процедури, бальнеолікування, підводний душ-масаж, кисневі коктейлі, інгалятори й ін.

Заглядаємо в кабінет отоларинголога. Лікар Віктор Гвоздецький, чекаючи пацієнта, саме готував апарат для обстеження.

— Знаєте, наша клініка начебто б маленька, тут немає суперапаратури на зразок МРТ, — зауважує її керівник. І в цьому апараті, і в подібних до нього, потреба найчастіше виникає. Але є базові інститути, вони безвідмовно відгукуються на перший же наш дзвінок — так чітко поставлена в НАМН України робота з надання допомоги постраждалим в АТО. І знаєте, — резюмує Тетяна Харченко, — це вкотре підтверджує важливість наявності в складі Академії меднаук різнопрофільних наукових установ — у будь-який час хворим із найскладнішою патологією надається високотехнологічна допомога. Пацієнти нашого реабілітаційного центру — не виняток. За словами багатьох із них, тут повертають їх не тільки до нормального життя, а й віру в нього.

Віктор КУРГАН.
Київ.
Фото автора.

ДОСЛІВНО

Директор наукової установи академік НАН і НАМН України Юрій КУНДІЄВ:

— Вийшли із пропозицією до президії Національної академії меднаук, висловили готовність виділити під центр половину ліжкового фонду нашої клініки професійних захворювань — 40 ліжок.

У НОМЕР

Вдячність за відбудову Сватового

Під час III сесії обласної ради VII скликання керівник Луганської військово-цивільної адміністрації Георгій Тука подякував жителям Харківщини за відбудову міста, яке в жовтні 2015 року було зруйноване у результаті обстрілів.

— Луганщина пережила непрості події в Сватовому, коли на його околиці стався вибух, і фактично за одну ніч більша частина міста стала непридатною для життя людей. І відразу після обстрілу, коли ще гриміли вибухи, першими, хто прибув на допомогу Сватовому, були будівельники з Харкова. З вашого міста до нас прямували машина за машиною, приїхало чимало робітників. Харків'яни прийшли на допомогу, не чекаючи звернень від Президента чи від мене, як голови адміністрації. Саме ви виявилися найуважнішими до нашого лиха, — наголосив Георгій Тука.

Він також відзначив, що пліч-о-пліч із харків'янами відбудовувати місто допомагали представники Івано-Франківська.

— Такого єднання народу, яке було під час відбудови Сватового, я раніше не бачив. Це були не бойові дії, а подолання цивільної катастрофи. І це було кращим доказом того, що ми — єдина країна, єдиний народ, — сказав далі керівник Луганщини.

На знак подяки від жителів Луганщини місцеві майстри, які працюють за унікальною технологією, виконали герб Харківської області, який Георгій Тука передав під час сесії Ігорю Райніну.

Особисто голова Луганської адміністрації видав розпорядження про нагородження керівників держустанов, які займалися логістикою під час відбудови Сватового, а також приватних підприємств, будівельників.

У ході сесії Георгій Тука вручив почесний знак «За розвиток Луганщини» голові ХОДА Ігорю Райніну.

Ігор Райнін підкреслив, що ця нагорода — знак поваги до всіх жителів Харківської області.

— Перш за все вона стосується тих керівників і колективів, які в складних умовах навесні 2015 року побудували 31 взводно-опорний пункт для захисту й Харківської області, і бойових позицій Луганщини, — відзначив Ігор Райнін. — Щира вдячність і тим підприємствам, які першими вже через кілька годин після вибухів були в місті Сватовому й локалізували наслідки диверсійної атаки. Координували цю роботу заступники голови ХОДА Юлія Світлична та Євген Шахненко, які робили це не для реклами. Вони робили те, що повинні робити — допомагали людям.

Також Ігор Райнін відзначив заслугу волонтерського руху Харківщини.

— Це один із найпотужніших рухів в Україні. Саме наші волонтери перебувають на бойових позиціях Луганської й Донецької областей і готові прийти на допомогу в будь-якій ситуації, — підкреслив Ігор Райнін.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Водіїв звільнили за «шлагбаум» перед учасниками АТО

У Кременчуці звільнили двох водіїв маршруток, які відмовилися перевозити земляків, що мають право на пільговий проїзд. Сталося це після того, як у міськвиконкомі розглянули звернення стосовно неправомірних дій перевізників. Лише за останній тиждень таких скарг надійшло більше десятка. Хоча за домовленістю з ним у кожній маршрутці перевізники мають забезпечити наявність двох «пільгових» місць. Перше з них — для учасників АТО, друге — для представників інших пільгових категорій громадян. Власники транспортних засобів пообіцяли неухильно дотримуватися таких домовленостей.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтавська область.

Територія небезпеки

В середині січня нинішнього року російський військовий міністр Шойгу розповів про найближчі плани нашого агресивного сусіда: на західних рубежах РФ розгортатимуть три нові дивізії. Захід для Росії — це схід для України, тож зрозуміло, у бік чийого кордону дивитимуться дула новостворених військових формувань. 18 січня «Українська правда» опублікувала дані американського розвідувального бюро Stratfor. Згідно з ними, російські військові стратеги розробили три сценарії вторгнення в Україну. Наймасштабніший — третій, реалізація якого означала б окупацію всієї лівобережної частини України. Американські розвідники вважають, що у Росії є потужності для втілення в реальність навіть такого жахливого плану. Щоправда, у цьому разі не обійтись без оголошення масової мобілізації у сусідній державі, і тоді вже агресію неможливо буде списати на активізацію зусиль «ДНР»/«ЛНР». У недавньому інтерв'ю німецькому виданню «Більд» Президент України Петро Порошенко заявив, що загроза відкритої війни з Росією цього року навіть вища, аніж минулого, бо наш невгамовний сусід нині інвестує значні кошти у підготовку до неї.

На тлі ось таких невеселих інформаційних приводів і відбулась наша розмова із **Володимиром Лавриком (на знімку)**. Володимир Борисович — відома в Сумах людина. Він громадський активіст, свого часу працював заступником міського голови, очолював обласне управління юстиції. Але сьогодні для нас важливіша інша, не цивільна, кваліфікація співрозмовника. Володимир Лаврик ще й кадровий військовий, дослужився в армії до полковника. Він тривалий час працював начальником райвійськкомату, а тому як мало хто інший обізнаний із нюансами мобілізаційної роботи.

Буде треба — будуть партизани

29 жовтня позаминулого року у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб з'явилась нова організація: «Сумське обласне громадське формування з охорони громадського порядку і державного кордону «З'єднання територіальної оборони Сумщини ім. Богдана Хмельницького». В. Лаврик — начальник штабу цієї воєнізованої структури.

— Ніколи не думав і не гадав, що знову займатимуся такими речами, — каже він. — Я вже давно на заслуженому відпочинку — так би мовити, повноцінний пенсіонер. Але замість того, щоб займатися домашніми справами, виховувати онуків, доводиться ось дбати про територіальну оборону...

За словами В. Лаврика, основними причинами створення з'єднання імені Хмельницького були «відверта бездіяльність та безініціативність владних органів і посадових осіб щодо реалізації «Положення про територіальну оборону України», затвердженого указом Президента України». Взятий у лапки текст — витяг із документів, підготовлених для реєстрації нової громадської організації.

— Вже понад рік ми на абсолютно законних підставах формуємо загони самооборони у 18 районах та 7 містах обласного значення, — пояснює стратегію колишній начальник обласного управління юстиції. — Вони діятимуть в умовах правових режимів мирного і воєнного стану, а також на період окупації частини або всієї території Сумщини. У період окупації загони самооборони переходять на нелегальне становище і стають партизанськими загонами. Їхні бази готуються вже зараз, і ця робота узгоджується з органами місцевих державних адміністрацій та місцевого самоврядування.

Зброя у законі

До з'єднання імені Богдана Хмельницького залучаються громадяни, непридатні до повноцінної військової служби, але готові зі зброєю в руках захищати Сумщину від агресора. У районах сформовано кістяки, і коли агресор перетне рубежі області, його зустрінуть не менш як 2 тисячі оборонців. Всю організаційну роботу координує штаб, члени якого збираються раз на тиждень.

— Загалом ми плануємо розгорнути 12 тисяч осіб, — каже В. Лаврик. — Але щоб це зробити, знадобиться час.

Члени громадського формування мають дозволи на придбання зброї — і травматичної, і нарізної. Зараз зброя потрібна для охорони громадського порядку, а у разі війни вона буде застосована проти агресора. Кожен боєць проходить крізь щільне решето — нарколога, психіатра та відділок міліції, щоб отримати документи на придбання пістолета чи автомата.

Зі зброєю, власне, найскладніше. В. Лаврик купував свій «Форт-202» за особисті кошти, і тоді це стало йому в 7 тис. грн. На вигляд цей автомат мало чим відрізняється від «Калашникова», його магазин так само споряджається набоями калібру 7,62 мм. Нині така зброя коштує приблизно 20 тис. грн. і по кишені далеко не кожному. Тож люди пишуть заяви на вступ, проходять комісію, а начальство шукає спонсорів, готових пожертвувати посильні кошти на безпеку краю. Фінансові ресурси на екіпіровку бійців — уніформу, каски, бронежилети — можуть закладатись і до місцевих бюджетів області, але зброю для самооборонців за бюджетні кошти купувати не можна, лише за гроші спонсорів.

— Всі зараз займаються АТО, а прикордонна Сумщина тим часом залишається практично голою. Про це мало хто замислюється. Згідно з директивою Генерального штабу Збройних Сил України, у Сумах має бути створено 3 батальйони територіальної оборони, і ще 2 батальйони — у Сумському районі. Але формування цих військових одиниць починається після введення воєнного стану, тобто після оголошення війни. Уявляєте — російські танки вже стоятимуть у Сумах, а ми тільки починатимемо формувати батальйони територіальної оборони. Нонсенс! Тому я й пропоную свій варіант, — підсумовує В. Лаврик. — Вважаю, що у юридичному плані він оформлений бездоганно.

На сьогодні у з'єднанні територіальної оборони імені Богдана Хмельницького — кілька сотень бійців, найбільше у Сумах та Конотопі. Рішення про прийом до організації ухвалюються колегіально — двома третинами голосів членів штабу. Тож варіант, що зброя потрапить не до тих рук, дуже маловірогідний.

— Видається, власне, не зброя — виділяються гроші на її придбання, — деталізує В. Лаврик. — Гривневий еквівалент певної суми у доларах. Людина ставить підпис під зобов'язанням: у разі виключення зі з'єднання вона повертає гроші. За кожен день прострочення — штраф.

— А зброя?

— Зброя залишається власнику, — відповідає В. Лаврик. — Але настають уже зовсім інші правовідносини між колишнім членом з'єднання територіальної самооборони та міліцією, позаяк після вибуття з організації володіння зброєю стає незаконним.

Імовірність нападу залишається високою

— Я не розумію державу, котра не може захистити своїх громадян, і вони змушені робити це самі, — продовжує В. Лаврик. — Багато хто відмовився від особистого життя і повністю присвятив себе цій справі.

— Ви переконані, що це сьогодні дуже потрібно? Яка, на вашу думку, ймовірність того, що російські війська таки увійдуть на територію Сумщини?

— Ми абсолютно незахищені, відкриті, практично без систем оборони, тож росіянам тримати на нашій ділянці кордону значні сили нераціонально. З другого боку, незахищеність провокує агресора. Кілька місяців тому, коли мене запитували про ймовірність нападу, я відповідав: десь 50 на 50. На сьогодні небезпека знизилась, але все одно вона залишається. Подивіться ось сюди...

Володимир Лаврик розгортає карту України зі своїми позначками. «Гарячі» території на ній зафарбовані: Придністров'я, Крим, східний шматок Донбасу.

— Це називається «оперативна ситуація», — каже полковник. Він називає кількісний і якісний склад військових формувань Російської Федерації, розгорнутих неподалік від кордонів України. — Ті кілька тисяч росіян, які нині перебувають на Донбасі, то лише перший ешелон, — показує на карті В. Лаврик. — Їхнє завдання — пробитися через Маріуполь на Крим. А ось, як нас колись навчали в академії, найімовірніший напрям головного удару: дійти до Дніпра і стати біля Києва. Щойно вони це зроблять, застосують відому тактику «примушення до миру».

Згідно з версією Лаврика, вектор головного російського удару після Маріуполя проляже територією Сумщини. Полковник намалював на карті три стрілки: одну — напроти Глухова, другу — напроти Сум, а третю — в напрямку Чугуєва сусідньої Харківської області.

— Від чого залежить, перетнуть російські війська кордон чи все-таки обмежаться гібридною війною?

— Гадаю, це напряму пов'язано з вартістю нафти, — відповідає В. Лаврик. — Щойно ціна головного продукту російського експорту наблизиться до 80 доларів за барель — вважай, війна підійшла упритул до нашого порогу.

Володимир ЧЕРНОВ.

Фото автора.

Ілля ПОНОМАРЬОВ: Кремль вирішив скинути з себе Донбас

Ілля Пономарьов** (на знімку), **підприємець у галузі високих технологій, депутат Державної думи 5-го й 6-го скликань, потрапив у опалу після того, як проголосував проти приєднання анексованого Криму до Росії. До слова, він виявився єдиним з 450 депутатів, хто посмів заперечити проти дій Росії в Криму. Не дивно, що політику довелося залишити свою країну. Оголошений кремлівським режимом у міжнародний розшук, Ілля Пономарьов у ексклюзивному інтерв'ю «Голосу України» поділився своїми оцінками внутрішньополітичної ситуації в Російській Федерації, а також її зовнішньополітичного курсу, зокрема щодо України.

— Ілле Володимировичу, де ви зараз мешкаєте й чим заробляєте на життя, якщо не секрет?

— Проживаю я переважно в літаках різних авіакомпаній, за винятком «Аерофлоту»... Якщо серйозно, то офіційна база в мене в Каліфорнії, але більшу частину часу проводжу в Києві й допомагаю Україні залучати інвестиції, насамперед у сфері енергетики.

А заробляю на життя тим, що допомагаю різним хай-тек стартапам в Каліфорнії.

— Якщо повернетеся в Росію, як довго, на вашу думку, залишатиметеся на свободі?

— Хвилин сім-вісім, які знадобляться літаку після посадки, щоб підрулити до термінала.

— Якщо поглянути зовні, те, що відбувається в Росії, нагадує світ, описаний Орвеллом в «1984». Чи розумієть інші країни, які процеси насправді відбуваються в Росії?

— Ні, не розуміють. Та й сама Росія не розуміє, які процеси відбуваються в Росії. На жаль, рівень аналітики в західних країнах, особливо в США, упав катастрофічно. Якщо в Європі, загалом, ще якийсь мінімальний аналіз присутній, хоча при цьому на процес прийняття рішень значною мірою впливають російські гроші, то в Штатах у 1992-му, після закінчення холодної війни, усі просто розійшлися по домівках.

Не певен, що краще: прийняття рішень підкупленими політиками чи погано продумані кроки неінформованих людей. Тому я намагаюся якнайбільше спілкуватися й розповідати, що відбувається й чому Кремль робить ті чи інші кроки, що думає з цього приводу багатостраждальний російський народ.

— Чи існує реально одностайна підтримка Путіна в Росії? Якщо так, то чим вона викликана?

— Такого феномена, як підтримка Путіна, немає. Є підтримка певного зовнішньополітичного курсу. І вона об'єктивно висока. Люди вважають, що нас тривалий час принижували. Конкретно Захід нас грабував, приніс у країну під прапором демократії розгул корупції й соціальну несправедливість. Тому будь-які дії, спрямовані на те, щоб плюнути у бік Заходу, народом реально підтримуються. Це компенсація за 1990-ті роки. Я, до речі, теж вважаю: те, що відбувалося в країні в дев'яності, насамперед приватизація — це жах, і пряма провина Заходу в тому, що він став асоціюватися з несправедливістю й злиднями в очах російського населення. Зараз та сама помилка повторюється в Україні.

А з приводу того, що протест персоніфікувався у постаті Путіна, то це тому, що немає альтернатив. Путін ніколи громадянам Росії не намагався довести, що він хороший. Його лінія поведінки завжди була спрямована на те, щоб переконувати — інші гірші. В умовах монополії на телевізор так працює вся внутрішньополітична пропаганда. Кремль каже: «Наші люди крадуть? Так, крадуть, але подивіться на Навального, він теж краде!»; «Ми робимо помилки? Так. Але подивіться на них, вони взагалі нічого не роблять!» Одним словом, працюють за безсмертним, оспіваним Ільфом і Петровим принципом «сам дурень».

Тому ми маємо те, що ми маємо. У нього справді дуже високий рейтинг. Але я абсолютно впевнений: щойно перед поглядами громадян виникне альтернатива, рейтинг Путіна обсиплеться з катастрофічною швидкістю. А поява цієї альтернативи значною мірою залежить від позиції еліт і від можливості виходити на екрани телевізорів. Як тільки еліта скаже, що час щось змінювати, їм не треба буде Путіна в явному вигляді «зраджувати», не доведеться за когось іншого агітувати, достатньо буде когось іншого просто показати. На цьому влада Путіна, швидше за все, закінчиться.

— На вашу думку, зараз, коли в Росії стали помітні наслідки санкцій, «холодильник» почав перемагати «Крим наш»?

— Я вважаю, що це абсолютно неправильне протиставлення, модна лінія в деяких ЗМІ, особливо ліберальної орієнтації. Те, що народу живеться погано й бідно, — це правда. Стало жити гірше й бідніше — це теж правда. Але якщо запитати в людей: «Хто в цьому винен?», вони відповідатимуть, що «у цьому винен Обама, Америка», тобто хто завгодно, тільки не уряд Російської Федерації й самі ці люди, які підтримують вищезгадану зовнішньополітичну лінію «Крим наш». Навіть ті, хто постраждав від анексії Криму, де простежується прямий причинно-наслідковий зв'язок, заперечують, що стали жити погано через Крим. Ніхто не хоче визнавати зробленої помилки. Тому лінія деяких опозиційних політиків або західних ЗМІ, які увесь час у цю точку б'ють, — не те що помилкова, вона абсолютно безперспективна. Людям треба не говорити «ви самі винуваті», а показувати альтернативу, що можна по-іншому, і буде краще. Тоді «холодильник» стане відігравати важливу роль. А поки що він тільки злить, гуде і заважає спати.

— Нещодавно в одному з інтерв'ю ви наголосили, що в Росії будь-якої миті може початися війна. Поясніть цю свою тезу.

— Імовірність цього зростає безупинно. Адже що гірше в країні, то більш радикальні зовнішньополітичні дії потрібні, щоб відволікати увагу. І в цьому контексті я вважаю: те, що тепер відбувається в Сирії, — це квіточки. Конфлікт, який відбувся з Туреччиною, абсолютно невипадковий, а був бажаний для Кремля. Москва шукала його, хотіла конфронтації з країною-членом НАТО — щоб показати — в зіткненні з НАТО можна перемагати й Альянс не захищатиме своїх членів. Імовірність того, що ми станемо свідками нового конфлікту, я вважаю, дуже висока. Може, у районі Прибалтики, можливо, це буде подальша ескалація в Азії, хоча ймовірність прибалтійського напрямку, особливо Литви, я вважаю більш високою.

— Тобто Росія почне якусь чергову війну?

— Природно, це буде презентовано російським громадянам не так, що ми почали війну, а так, що ми вкотре прийшли кому-небудь на допомогу, але, звичайно, це буде наша агресія.

— Як ви гадаєте, чи можливий, у цьому контексті, черговий виток ескалації збройного конфлікту в Україні?

— Думаю, що в наших країнах можливо все. Але я вважаю, що ймовірність цього знижується, бо Кремль вирішив скинути з себе Донбас. Там військова перемога неможлива, і від цього конфлікту люди вже стомилися. Просто Путіну буде важливо зробити це так, щоб ніхто в Росії не казав, що ми програли. В очах населення ми маємо виграти. Але фактично Кремль уже зараз робить усе, щоб звідти піти.

— Ці дії — планові чи ситуативні?

— У Кремля увесь час дії ситуативні. Путін по життю тактик, а не стратег. Але певна стратегія все-таки є. Вона полягає в тому, щоб дати змогу українцям самим зробити всі помилки, щоб вони були крайніми в очах світу. На жаль, поки що ця стратегія працює, українська економіка руйнується, а Мінські угоди не виконуються.

— Тобто у Москви плану виходу з Донбасу немає?

— Є. Він полягає в тому, щоб поступово згортати допомогу «ДНР»/«ЛНР» і фактично змусити Україну забрати Донбас до себе на утримання. Україна ж у цьому наразі не дуже зацікавлена. Бо зараз так само, як у російського керівництва є привід казати населенню: «Це не ми дурні, а Обама, гад, із санкціями», так і українському керівництву вигідно стверджувати: «Це не ми не в змозі провести реформи, це війна йде, тому так усе погано». Якщо не буде війни, уся критика звернеться на діючу владу. Плюс до цього, якщо відбудеться врегулювання, комусь доведеться платити за відновлення розореного Донбасу, і навряд чи вдасться одержати репарації з Росії. У мене особисто немає ніяких сумнівів, що міжнародне співтовариство, яке зараз обіцяє різноманітну допомогу, мало що дасть. А якщо й дасть, то з такими умовами й так повільно, що до моменту, коли надійде допомога, вона буде непотрібна. Відомо, наприклад, що з мільярдної допомоги, наданої Україні Світовим банком, в 2015 році використано 100 мільйонів, менше 10% від загального обсягу.

— Як ви гадаєте, чи погодиться коли-небудь Москва добровільно на деокупацію Криму?

— Нинішній режим — ні. А з тими, хто прийде після них, треба буде говорити. Якщо б я стояв на чолі країни, я б спочатку провів демілітаризацію, а потім би спокійно домовився про порядок урегулювання конфлікту з Україною. Але, у будь-якому разі, свою долю повинні вирішувати самі люди, які живуть на території Криму, так, щоб це рішення було легітимним у рамках міжнародного права й визнавалося насамперед Україною, частиною якої, безумовно, є Крим.

Розмовляв Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Фото автора.

Щойно перед поглядами громадян виникне альтернатива, рейтинг Путіна обсиплеться з катастрофічною швидкістю

П'ятдесята поїздка на схід

Дорога за Красноармійськом має іншу музику шин: вона змінена гусеницями танків.

Волонтери від Катерининської церкви Чернігова здійснили ювілейну, п'ятдесяту поїздку в зону АТО. Жодну з них не пропустив священик Катерининської церкви отець Євген Орда. І цього разу він супроводжував волонтерів та добровольців на східний фронт.

Спорядження, як завжди, традиційне — від бензопили до солодощів. Дивлячись на речі, зібрані волонтерами Чернігова, що вивантажувалися у селі Водяному за п'ять кілометрів від Донецька, згадав анекдот: чому в української армії нема ядерної зброї? — бо волонтерам не замовляли...

Особливість цієї поїздки була ще й у тому, крім ювілейного числа, що радник голови Чернігівської ОДА Андрій Лісовий вручив заступнику комбата «Карпатської Січі» Руслану Беньку прапор з побажаннями від учасників вшанування героїв Крут на місці бою. І дивлячись на молодого і командного Руслана, подумалося: «Історія замкнула коло — від Крут до Донецька»... Той же ворог, такі ж юні герої. Та є головна відмінність — тоді і політичне керівництво було соціалістичним, тобто не бажало воювати з нападником, і весь світ був не за нас. Тепер же ми переможемо, бо влада стала адекватною щодо російської загрози, і захищають Україну не лише юнаки, а все суспільство.

Передача прапора з Крут: ліворуч — радник голови Чернігівської ОДА Андрій Лісовий, праворуч — заступник комбата «Карпатської Січі» Руслан Бенько.

Волонтерські історії

Журналістка обласного телебачення Тетяна Миргородська гостювала в дочки, що заміжем в Англії. І побачила в магазині якусь цінну ранозагоювальну мазь. Якраз таку, що треба на фронт. Та проблема в тому, що її продають один тюбик — в одні руки. Що й сказав продавець. Відповідь чернігівської волонтерки була геніальною і впертою: «Я — українська жінка. Я маю війну!». Продавець мовчки оформив кожен тюбик окремим чеком.

І не слухайте тих плаксіїв, які кажуть, що українці втомилися від війни і вже не так активно допомагають фронту. Що втомилися — то правда, але ми відвозили на бойові позиції чотирьох бійців із Чернігова та Прилук. А там зустріли ще двох прилучан, які приїхали щойно...

Щоправда, зблизька проблеми наших захисників виглядають гостріше — так у Красноармійську ми вивантажили частину речей для артилеристів. І вони неприховано раділи маскувальним сіткам та скаржилися, що автомобільна техніка має по 35 років, і доводиться з двох машин збирати одну. Тут же представник Єдиного волонтерського центру Чернігова Геннадій Обушний вирішував доставку генератора з Городні, де той у когось із волонтерів чекає цільового призначення.

Зустріч на дорозі

Заступника комбата батальйону «ОУН» «Івана» ми зустріли випадково. Він майже все життя прожив у Донецьку, коли ж почалася війна — вивіз родину на Чернігівщину і прийшов у районний військкомат. Його не взяли: «Йди за місцем реєстрації!». Куди, у Донецьк? Так він опинився в добровольчому батальйоні. Налаштований «Іван» рішуче: «Треба визволяти Донецьк, досить безплідних переговорів!».

Гострою проблемою є інформація. Адже за півтора року війни ми не змогли вибудувати систему інформаційної безпеки — хоча би для воїнів, які там, на передовій, не хочуть дивитися і слухати сепарські телеканали та радіомовлення, а іншого нема. Чиновників би міністерства інформації сюди — у Водяне, в Піски, в Мар'їнку, щоб почали працювати на фронт. А тим паче прикро, що навіть газети сюди не доходять — обласна україномовна газета виходить накладом 500 примірників і та лежить в Краматорську не роздано... Тому я дуже здивувався, коли підійшов боєць із Запорізької області і попросив у мене книгу. Добре, що мав кілька власних...

Коли заступник голови Чернігівської районної ради Володимир Поліщук передав бійцям листівки, орігамі та обереги, виготовлені дітьми Чернігівського району, один із бійців зразу почепив синьо-жовте орігамі собі на руку. І на стінах, біля яких сплять бійці — дитячі малюнки. Для них вони найкращі обереги.

Коли ми були у штабі, я звернув увагу на оперативний зошит — в день нашого приїзду був зафіксований один обстріл, а напередодні — шість. Це для тих, хто думає, що російсько-українська війна скінчилася...

А світанки на Донбасі сірі, як вугільний пил.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігів—Водяне Донецької області.
Фото автора.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...суд вирішив, що не винний

Рішенням Лисичанського міського суду від кримінальної відповідальності звільнено учасника одного з незаконних збройних формувань «ДНР».

Суд врахував, що мешканець Лисичанська під час перебування в складі угруповання бойовиків не брав участі у збройних протистояннях із силами антитерористичної операції та не катував мирне населення. Крім того, колишній бойовик добровільно здався правоохоронцям за умовами програми Служби безпеки України «Тебе чекають удома».

На підставі цих даних суд виніс ухвалу про звільнення підсудного від кримінальної відповідальності.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

...рибалкам довелося дрейфувати на крижині

Шістьох рибалок відірвало на крижині в районі Нікополя. З одного боку погано, що течія та сильний вітер понесли людей подалі від берегової лінії, втім добре, що крижину швидко прибило до суцільного льодового масиву вже із запорізького боку «Каховки». Допомога з виходом рятувального катера не знадобилася — люди самостійно покинули свій плавучий острів.

На Запоріжжі вже другий тиждень тільки зранку градусда нижче нуля, а так доволі тепла весняна погода. Втім лід на Каховському водосховищі стоїть, і ніякі попередження рятувальників не зупиняють рибалок від виходу на нього.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запорізька область.

У Черкаській області на честь Героїв Небесної Сотні перейменовано 17 вулиць, *довідалася наш власкор Ліна Лебеденко*

Пам'ять головнокомандувача УПА–«Північ» Дмитра КЛЯЧКІВСЬКОГО (Клима Савура) вшанували молебнем на місці його загибелі, поблизу Оржева Рівненського району, *повідомляє прес–служба Рівненської облради*

Обіцяну ділянку отримав лише кожен п'ятий

Учасники АТО, які досі не отримали обіцяні земельні ділянки, розпочали безстрокове пікетування ОДА на Кіровоградщині** (на знімку). **Акція триватиме доти, доки не виконають всі дані обіцянки, — зауважив голова громадської організації учасників АТО Новомиргородського району Олександр Вакуленко.

Для прикладу, в цьому районі землю отримали лише 18 бійців, зате майже сто осіб одержали відмови. За їхніми словами, бюрократична та паперова тяганина триває багато місяців, а результату немає. Частина фермерських господарств готова відмовитися від користування земельними ділянками на користь захисників Батьківщини й уже почала це робити. Проте щойно такі ділянки землі звільняються, їх передають третім особам, — стверджують воїни.

Учасники акції звинувачують обласну владу в затримці видачі дозволів на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок. Перша з вимог учасників бойових дій на сході — звільнити з посади керівника головного управління Держгеокадастру в області Марію Соловйову. Саме в цій чиновниці протестувальники бачать головну причину затримок і відмов у видачі землі.

У січні майже сотня демобілізованих учасників АТО та їхніх родичів, яким досі не виділили земельні ділянки, пікетували Новомиргородську РДА. Цього разу запланована кількість учасників акції — до 500 осіб з багатьох районів області.

Тим часом питання виділення землі учасникам АТО гостро стоїть і в самому Кіровограді, де, як виявилося, до цього часу не було створено єдину чергу претендентів на отримання земельних ділянок під індивідуальне житлове будівництво. Як повідомив заступник міського голови Олександр Грабенко, журнал реєстрації черговості виділення земельних ділянок, який існував до цього часу, не передбачений законодавчо. Тож його визнали не офіційним, в т. ч. й через виникнення навколо нього конфліктів між військовими.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоградська область.

Фото автора.

Разом легше перенести горе

На Тернопільщині стає традицією, коли родини загиблих бійців раз на три місяці збираються разом. Дями їх приймав обласний центр.

Понад півсотні матерів, батьків, братів і сестер, а також дітей загиблих мали змогу поспілкуватися між собою, порадитися із священиками, для них організували консультації психологів, юристів, культурну програму. За словами Алли Квач, матері загиблого Ореста Квача з райцентру Заліщики, такі зустрічі дуже потрібні, адже допомагають пережити горе. Таміла Чухась втратила єдиного сина Руслана. У нього залишилося троє дітей. Руслан, як і син Надії Сиклицької Назар, загинув під час пожежі у батальйоні «Збруч», що дислокувався на Херсонщині. Тоді у вогні згоріли шестеро бійців з області. Міський голова Тернополя Сергій Надал розповів учасникам зустрічі про програму підтримки сімей загиблих учасників АТО, перспективи виділення їм житла і земельних ділянок тощо. Він також повідомив, що ініціює створення у Старому парку пантеону Слави бійців, які загинули під час Першої та Другої світових воєн, проведення антитерористичної операції.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

Майстри кували Алею слави

У Кременчуці відбувся перший всеукраїнський ковальський фестиваль «Кремінь-2016». Він мав девіз «Ми пам'ятаємо» і присвячувався пам'яті шести побратимів-ковалів, які загинули, захищаючи Україну від терористів і загарбників. Двоє з них — відомий майстер із села Трудолюб Миргородського району Петро Федоряка та кременчужанин Дмитро Назаренко — пішли на фронт і не повернулися на рідну Полтавщину. Щоб ушанувати полеглих воїнів, учасники фестивалю разом завершували роботу над металевим обеліском, яким планують започаткувати Алею слави в одному з міських парків. Центральними елементами пам'ятника стали тризуб і чотири мечі, що символізують сектори АТО.

Також відвідувачі спостерігали за тим, як підкорюючі вогню та металу виготовляють необхідні нашим бійцям речі: скоби для бліндажів, печі-«буржуйки», ножі тощо. Як завжди, найбільше зацікавлення малечі викликали майстер-класи. На фестивалі демонстрували найрізноманітніше обладнання реальної кузні: від давнього горнила з міхами до сучасного пневмомолота. Свою вправність показували також місцеві козаки. Справжньою цікавинкою від них стало частування кулішем та юшкою. Організатори фестивалю в Кременчуці мають намір зробити його традиційним.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтавська область.

Назвали кращих вчителів

У місті Березне на Рівненщині підбили підсумки обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2016». Кращим педагогом у номінації «Англійська мова» стала Катерина Солімчук із Рівненської класичної гімназії «Престиж»; «Математика» — Роман Бережнюк з цієї ж гімназії; «Історія» — Тарас Пилипович із гімназії «Гармонія» (м. Рівне). У номінації «Захист Вітчизни» переміг Сергій Гапанчак з Рівненської спецшколи № 15. У фінальний день змагань конкурсанти демонстрували кращі методики проведення уроків, які популяризуватимуть серед педагогів області.

Усі переможці отримають премії голови Рівненської ОДА у розмірі двох посадових окладів учителя вищої категорії.

Про це повідомила прес-секретар управління освіти і науки Рівненської ОДА Людмила ДЕРКАЧ.

Підривника надовго відправили за грати

На Запоріжжі суд виніс вирок 60-річному Миколі Дубині, який 24 червня 2014 року біля райцентру Оріхів на перегоні Запоріжжя—Пологи підірвав залізничний міст. Стратегічний об'єкт відновили за десять днів, витративши на нові конструкції та монтажні роботи до 6 мільйонів гривень. Тим часом правоохоронці визначили коло підозрюваних, а потім і затримали зловмисників, які збиралися вчинити ще кілька диверсій на прифронтових комунікаціях. Були знайдені вибухівка та різні пристрої, з допомогою яких планувалося здійснити низку нових вибухів. На лаві підсудних опинилося двоє чоловіків — 60-річний Микола Дубина та його син. Молодшого Дубину суд виправдав, а ось батькові доведеться перебувати в місцях позбавлення волі 12 років. Додамо, що під час судового засідання засуджений лише частково визнав свою провину.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Вдячні побратими встановлять обеліск Олексію Кірисю

Командир Віктор Очеретний з Лідією Кірись — мамою загиблого в АТО героя Олексія Кіриса біля його могили у Млинові.

У кінці грудня минулого року на Донбасі, захищаючи Україну, загинув 34-річний Олексій Кірись із селища Млинів Рівненської області. На могилі побратима та в його рідних побував командир взводу батальйону «Айдар» Віктор Очеретний — саме там воював Олексій. Віктор Петрович вшанував пам'ять загиблого героя, вклонився його мамі та землі, на якій виріс Олексій і яку героїчно захищав від ворогів.

Віктор Очеретний повідомив, що побратими зібрали кошти для встановлення обеліска на місці загибелі Олексія. Він нагадуватиме людям, як патріот із райцентру на Рівненщині ціною власного життя врятував бойових друзів.

Віталій ТАРАСЮК.
Млинів
Рівненської
області.

Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Виявлено вогнище чуми свиней

На території Поташнянського лісництва Радомильського лісгоспу Житомирської області знайшли 7 трупів диких кабанів, у яких діагностували африканську чуму свиней.

На під'їзних дорогах встановлено шлагбауми, перекопано лісові дороги. Визначено зону спостереження радіусом 20 кілометрів, до якої увійшли: Радомишльський район, частини Брусилівського, Коростишівського районів. Там заборонено торгівлю живими свинями, м'ясом з них та іншими продуктами свинарства.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська область.

Частково оплатять харчування в дошкільних установах

Цього року на оплату продуктів харчування в дитячих садках, школах і лікарнях Сєвєродонецька виділено майже 20 млн. грн.

За словами начальника фінансового управління міськради Марини Багринцевої, у школах для учнів 1—4 класів передбачені безплатні сніданки, незважаючи на те, що законодавство визначило обов'язкове харчування тільки для соціально незахищених груп, також збільшено суму, яка виділяється на продукти.

Харчування дітей у дошкільних установах, згідно із законодавством, частково оплачуватимуть батьки й місто в пропорції 60 і 40 відсотків відповідно. Нинішнього року цей механізм буде продовжено.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

ЦИФРА

Майже 70 млн. грн.

заборгували роботодавці сумчанам. Борги із зарплати мають 32 підприємства, з яких 13 банкротів. Серед економічно активних найбільше завинило Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання — майже 25,5 млн. грн.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Намагався дати «на лапу» прокурору

Співробітники військової прокуратури Західного регіону і СБУ затримали директора державного підприємства «Красилівський агрегатний завод», який намагався дати хабара прокурору військової прокуратури Хмельницького гарнізону. До цього керівник пропонував 23 тисячі доларів та дві тисячі євро за те, щоб його не притягували до кримінальної відповідальності за службові зловживання, а також повернули майже 70 тисяч доларів, які були вилучені раніше під час обшуку. Прокурор відмовився від хабара і одразу звернувся з відповідним рапортом до прокурора гарнізону.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Океанічний риболовецький флот України вперше за 19 років спрацював із прибутком (Економічна правда)

Вишиванка для Тетяни

Конкурс до поліції на Херсонщині — понад десять осіб на місце. Серед поліцейських, котрі днями урочисто склали присягу на вірність народу України, є жінка, котра дорогу до лав вартових порядку подолала не тільки через тестування та іспити з фізпідготовки, а й під кулями у прямому значенні цього слова. Та ще й не одна, а з сином-підлітком.

Мати-одиначка Тетяна Нейвірт мешкала у Дебальцевому, працювала екологом на підприємстві і про те, що колись надягне форму вартових порядку, навіть ніколи не думала. Все змінила навала озброєних сепаратистів і російських найманців. По рідному місту почали гатити з гармат і танків, а поруч із житлом родини засвистіли кулі. Тетяна забрала сина і манівцями вирушила в мирну Україну. Яких нервів і сил коштувала їй та страшна дорога, жінка воліє не згадувати, бо спогади надто болісні.

У Херсоні її прихистили родичі, але 31-річна жінка зробила висновок: мир треба боронити і самій, а не тільки покладатися на інших. Тому подала заяву на вступ до лав Національної поліції, а згодом на курсах намагалася не пропускати жодного слова чи прийому, показаного інструкторами. Вона напрочуд добре розуміла: від спроможності захиститися від озброєного бандита залежатиме не тільки її життя, а й життя людей у місті, котре стало для неї другою домівкою. «Для мене мирне життя — справедливість та спокій. Це я і захищатиму у поліції», — сказала кореспонденту «Голосу України» Тетяна Нейвірт.

Історію вимушеної переселенки з Дебальцевого переповіли навіть міністру МВС України Арсену Авакову. Вона його так вразила, що, приїхавши на присягу поліцейських до Херсона, Арсен Борисович привіз Тетяні подарунок від себе — українську вишиванку **(на знімку)**. Подарунок Тетяну розчулив і в строю вона притискала його до серця.

ФАКТ

Серед 303 нових працівників патрульної поліції Херсона — 61 жінка. Кожен сьомий патрульний — учасник АТО.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсонська область.
Фото автора.

Будинок живих шрамів

У травні 2014 року, поки родина Рафікових з п'ятьма дітьми ховалася від обстрілів в іншому місті, їхній дім став лігвом бойовиків. Будинок на окраїні Рубіжного, що на Луганщині, сподобався їм не тільки умовами, а й розташуванням. Бойовики розкошували в ньому кілька тижнів, а перед тим як залишити, спробували повністю знищити.

Уже майже два роки минуло від страшних подій, а Рафікови досі не можуть повністю оговтатися. «Живі шрами нашої душі», — кажуть вони. Родина власними зусиллями займається відновленням свого будинку. Дітлахи дуже шкодують за сімейним відеоархівом та домашньою бібліотекою.

Для спогадів про ті трагічні події в одній із кімнат вони залишили сліди від куль **(на знімку)**.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Торфобрикетний завод на роздоріжжі

Конфлікт на Смолинському торфобрикетному заводі, про який уже писав «Голос України», не тільки не припинився, а й набрав нових обертів. Одне з найпотужніших підприємств району і один з двох торфододобувних заводів, що залишилися в області, — на межі банкрутства.

Колишнє і нинішнє керівництво з'ясовують стосунки, працівники пішли по судах, виборюючи борги з зарплати — тільки Пенсійному фонду підприємство заборгувало понад мільйон гривень. А завод не працює.

Нещодавно з метою вирішення конфлікту Чернігівська облрада створила робочу групу на чолі із заступником голови Арсеном Дідуром, яка зустрілася і з представниками інвесторів, і з колективом.

Заступник голови Чернігівської райради Володимир Поліщук на зборах трудового колективу зауважив, що підприємство навіть не подало документів для участі в процедурі державної закупівлі, яку здійснював відділ освіти, щоб придбати торфобрикет для навчальних закладів району. А депутат райради Ігор Школа заявив, що інвестор зацікавлений у банкрутстві підприємства. Як відомо, це найкоротший і найдешевший шлях до приватизації.

Представник інвестора Ігор Уваров пояснював, що полагоджено піч, придбано обладнання для ремонту, встановлено стрічку на конвеєр, а в березні заплановано введення в дію другої лінії з виготовлення пелетів. Директор підприємства Павло Яремко пообіцяв погасити борги з зарплати.

Смолинці не довіряють луганчанам, які керують підприємством, і, зокрема, скаржаться на озброєну охорону, яку встановили інвестори. Щоправда, після початку розгляду справи облрадою охорону було знято.

Трудовий колектив висловив недовіру директору і вимагає від влади наведення ладу на державному підприємстві.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Прибуло африканське вугілля

До морського порту «Южний» в Одеській області прибув балкер «FYLA», вантажений енергетичним вугіллям з ПАР обсягом 79 тис. тонн.

Це вже друга поставка південноафриканського вугілля, яка надійшла на розвантаження в порт «Южний». Першу партію обсягом 168 тис. тонн 5 грудня 2015 року в порт доправив балкер «Bulk China».

На сьогодні активно триває розвантаження судна із середньою швидкістю 20 тис. тонн на добу. Далі вугілля буде перевантажено у вагони й залізницею доправлено на Трипільську ТЕС у Київській області.

За словами заступника директора з економічної безпеки Трипільської ТЕС, цього вугілля вистачить на місяць безперебійної роботи станції. Також енергетик відзначив, що вугілля цілком підходить їхнім печам і за якістю не поступається вітчизняному.

Це підтвердив і Олексій Парвалов — представник Інституту вугільних енерготехнологій НАН, який займається практичним дослідженням якості південноафриканського вугілля. Фахівець розповів, що вугілля з ПАР, доправлене попередньою партією, чудово горить, якість відповідає проектному паливу для наших котлів, зокрема, котлів ПАТ «Центренерго».

Щодо якості нинішньої партії вугілля — з огляду на сертифікати воно таке саме, як і партія, яка надійшла у грудні.

Балкер «FYLA» у порту «Южний».

Фото надане портом «Южний».

Кирило ВОРОНКОВ.
Одеська область.

СПОРТ

ФФУ підтримує Джанні Інфантіно

Як відомо, 26 лютого в штаб-квартирі ФІФА у Цюріху (Швейцарія) відбудеться позачерговий Конгрес організації, на якому стане відомо ім'я її нового президента.

На сьогодні претендентів на посаду четверо: Алі бін аль-Гусейн, Салман бін Ібрагім аль-Галіфа, Джером Шампань та Джанні Інфантіно.

У зв'язку з майбутньою подією Федерація футболу України висловила офіційну підтримку кандидатури Джанні Інфантіно, нинішнього генерального секретаря УЄФА.

Визначилися з розкладом

Матч за світову шахову корону між українкою Марією Музичук та китаянкою Гоу Іфань відбудеться в березні у Львові.

Відомий уже й розклад партій:

2—3 березня — перший тур; **4 березня** — вихідний; **5—6 березня** — третій і четвертий тури; **7 березня** — вихідний; **8—9 березня** — п'ятий і шостий тури; **10 березня** — вихідний; **11—12 березня** — сьомий і восьмий тури; **13 березня** — вихідний; **14 березня** — дев'ятий тур; **15 березня** — вихідний; **16 березня** — десятий тур.

Турнірна хроніка

Футбол. Контрольні матчі.

Туреччина. **«Чорноморець» (Україна, Одеса) — «Ботев» (Болгарія, Пловдив). 3:1. Голи:** Мурашов, 72, Матеус, 88, 90 — Неделєв, 9.

«Чорноморець»: перший тайм — Безрук, Данченко, Гадрані, Мартиненко, Азацький, Куценко, Філімонов, Татарков, Ковалець, Кабаєв, Хобленко; другий тайм — Безрук, Пернацький, Кузнецов (Євген Захарченко, 78), Петько, Переверза, Смирнов, Сільвіо (Калітов, 78), Матеус, Мурашов, Стефурак, Барилко.

***

«Зоря» (Україна, Луганськ) — «Динамо» (Грузія, Батумі). 3:0. Голи: Ліпартія, 2, Загорулько, 4, Тотовицький, 16.

«Зоря»: перший тайм — Шевченко, Каменюка, Форстер, Сіваков, Ярмаш, Чайковський, Танковський, Ліпартія, Тотовицький, Пауліньо, Загорулько; другий тайм — Левченко, Каменюка, Форстер, Сіваков (Чечер, 65), Ярмаш, Гордієнко, Петряк, Любенович, Пауліньо (Караваєв, 53), Квасов, Будківський.

Цією перемогою «Зоря» завершила перший навчально-тренувальний збір. Учора ввечері команда повернулася в Україну й матиме кілька вихідних. У суботу луганчани вирушать на другий навчально-тренувальний збір до Туреччини, де пробудуть до 29 лютого. Місцем дислокації команди знову стане готель Royal Dragon біля невеликого курортного міста Сіде. Окрім занять, заплановано проведення п'яти контрольних матчів.

***

Іспанія. Сан-Педро-дель-Пінатар. **«Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Локомотив» (Грузія, Тбілісі). 5:2. Голи:** Малишев, 8, Борячук, 27, Марлос, 53, Гладкий, 64, 66 — Бенашвілі, 31 (п), Чантурія, 90.

«Шахтар»: перший тайм — Сарнавський, Срна, Кривцов, Матвієнко, Ісмаїлі, Малишев, Коробенко, Коваленко, Тайсон, Веллінгтон, Борячук; другий тайм — П'ятов, Кобін, Ракицький, Ордець, Шевчук, Степаненко, Коваленко (Матвієнко, 72), Марлос, Зубков, Феррейра, Гладкий.

Футзал. Белград (Сербія). Чемпіонат Європи. На жаль, збірна України зійшла з дистанції. Вона вийшла з групи з другого місця, бо в матчі за перше поступилася Іспанії (1:4). А в чвертьфіналі програла сербам — 1:2. Причому другий гол наша команда пропустила на останній секунді. Хоча за десяток секунд самі мали забивати.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

У 2015 році товарообіг між Україною та Німеччиною становив 532 млн. дол. (УНН)

Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАНУ та Київська православна богословська академія УПЦ КП презентували нове науково-популярне видання «Братня» навала. Війни Росії проти України XII—XXI ст.». Книга, яку підготували історики Віктор Брехуненко, Володимир Ковальчук, Михайло Ковальчук та В'ячеслав Корнієнко, призначена для широкого кола читачів *(«Історична правда»)*

Великий міф про «чесний» перепис 1937-го. І як у Москві користуються ним

Горбачовська перебудова дала можливість відкрити багато таємниць більшовицької влади. Серед таких — і Всесоюзний перепис населення 1937 року, який сталінське керівництво спочатку визнало успішним (організаторів відзначили орденами), а потім оголосило дефектним, бо, мовляв, результати виявилися неприйнятними, всі його матеріали засекретили, а щойно нагороджених — розстріляли.

Тож, інформують російські, а вслід за ними й окремі українські дослідники, результатам цього перепису треба довіряти, оскільки він, так би мовити, скроплений кров'ю. «Найбільш об'єктивним документальним свідченням про великі втрати від голодомору, — стверджував професор Станіслав Кульчицький 31 січня 1990-го на засіданні вченої ради Інституту історії УРСР, — є перепис населення 1937 року, оскільки дані перепису 1939-го були сфальсифіковані».

У тому, що Сталіна не влаштовували результати перепису, які виявилися на кілька мільйонів меншими, ніж він уже проголошував з високих трибун, ніяких сумнівів немає. Інша річ, чи можемо ми оцінювати наслідки цього перепису як справді повноцінного й придатного послужити для реального визначення тих змін, які відбулися в СРСР щодо руху населення за період з 1926-го по 1937 рік. І якщо взяти до уваги, що демографію насамперед цікавлять проблеми відтворення, розселення й міграції населення, то чи відповідає цим вимогам база даних Всесоюзного перепису 1937 року?

На жаль, не зовсім. Скажімо, перепис 1897-го мав запитання: «Чи народився тут, а якщо не тут, то де саме (губернія, повіт, місто)», а перепис 1926-го вимагав відповіді «де народився і скільки часу проживає тут». Завдяки цьому можна було з'ясувати, скільки людей мешкає в конкретному населеному пункті постійно, а також скільки прибуло і звідки. Тобто можна було визначити міграційні потоки всередині республік, областей і в цілому СРСР. За матеріалами перепису 1926 року видно, що збільшилася на 36 відсотків імміграція в Україну осіб, які народилися за її межами. Якщо 1897-го таких було 1.038.211 осіб, то в 1926-му — 1.409.222.

Однак, якби ми поцікавилися такими результатами перепису 1937 року, то їх не одержали б, оскільки аналогічне запитання під час опитування громадян у січні 1937-го зникло і з питальника, і з інструкції перепису від 28 квітня 1936 року, яка була підготовлена для переписників. Відома російська дослідниця В. Жиромська про це пише так: «В целях изучения миграционных процессов в стране в переписной лист 1926 г. была введена группа вопросов о месте рождения и продолжительности проживания в месте проведения переписи. Эта группа включала целый комплекс подвопросов: где родился; если не здесь, то где (требовалось назвать губернию, уезд, волость или город). В последний раз примерно в тех же формулировках эти вопросы и подвопросы встречались в первом варианте переписного листа 1937 г. В последующих проектах и переписных листах 1937-го и 1939 г. эти вопросы сняты, поскольку в обстановке массового насильственного переселения раскулаченных они приобрели опасную остроту».

Хто викреслив вказані запитання з переписних листів, засвідчив начальник Центрального управління народногосподарського обліку Держплану СРСР Краваль, який у жовтні 1936 року на нараді інспекторів Москви сказав, що «переписной лист краткий, ясный и глубоко содержательный, с первого до последнего вопроса был написан лично товарищем Сталиным».

Проте Сталіна результати перепису не задовольнили, відтак їх вирішили анулювати. У постанові Ради Народних Комісарів СРСР від 26 вересня 1937 року зазначалося: «Ввиду того, что Всесоюзная перепись населения 6 января 1937 г. была проведена Центральным Управлением Народнохозяйственного Учета Госплана СССР с грубейшим нарушением элементарных основ статистической науки, а также с нарушением утвержденных Правительством инструкций, Совет Народных Комиссаров Союза ССР признал организацию переписи неудовлетворительной и самые материалы переписи дефектными».

Чим це обернулося для нас сьогодні? А тим, що недобросовісні науковці та політики можуть маніпулювати результатами названого перепису. Наприклад, російські історики, які раніше не визнавали голодомору 1932—1933 років в Україні, тепер хочуть довести, що на теренах Росії був такий же голод, а в окремих регіонах, мовляв, у процентному відношенні втрати сільського населення від нього були вищими, ніж в УСРР.

Згадана В. Жиромська, зокрема, в «Российской газете» (6 декабря 2006 г.) пише: «...Четыре как минимум региона тогдашней РСФСР — Саратовская область, АССР Немцев Поволжья, Азово-Черноморский край, Челябинская область — пострадали больше, чем Украина. Ее сельское население уменьшилось на 20,4 процента, это очень много, но общее население уменьшилось не так уж сильно — всего на 1,9 процента. Это значит, что миграцию украинского сельского населения поглощала в основном украинская же индустрия».

Справді, такі дані зафіксовані Всесоюзним переписом 1937 року. Але він не відповідає на запитання, куди поділися, скажімо, саратовські селяни? Адже про широкомасштабний голод на Саратовщині раніше не було повідомлень. Не належить цей регіон і до переліку адміністративно-територіальних одиниць, звідки вивезли більшість сільського населення як куркулів. Тим паче що інший російський історик В. Земсков на основі архівних даних стверджує, що в 1930—1931 роках з Нижньої Волги (крім Саратовщини, це і Сталінградщина та Астраханщина) таких вивезли всього 30.933: Північний край — 5.566, Урал — 1.878, Казахстан — 18.092.

Сім'я після розкуркулення перед їх будинком у селі Удачне Донецької області. 1930-ті роки.

Фото з інтерактивного атласу голодомору, створеного Українським науковим інститутом Гарвардського університету.

І перевірити нічого неможливо, бо перепис не має графи про місце народження людини. Можливо, вони й справді осіли по навколишніх містах, де різко зросло населення порівняно з 1926 роком? Офіційні дані стверджують, що міста Нижньоволзького краю збільшилися за 11 років між двома переписами так: Саратов з 212.395 до 351.326 — 165,4 %, Балашов з 26.821 до 50.275 — 187,4 %, Сталінград з 153.502 до 392.088 — 255,4 %, Астрахань з 183.254 до 234.332 — 127,8 %, Енгельс з 34.167 до 56.988 — 166,8 %.

Це ж туди Нижньоволзький крайком у роки першої і другої п'ятирічок, за словами тієї ж В. Жиромської, направляв тисячі людей на будови. А ще ж поряд виріс Магнітогорськ, а недалеко від нього — Орськ, де кількість жителів зросла на 463,2 відсотка.

Якби перепис 1937 року був повноцінним, то ми знали б також, наскільки приросли саратовцями Москва, Ленінград, Воронеж, Казань, Пенза, Горький, Новосибірськ, Томськ. І не можемо обійти увагою висновок ще одного російського дослідника М. Платунова, який 1976-го в своїй монографії «Переселенческая политика Советского государства и ее осуществление в СССР (1917 г. — июнь 1941 г.)», зокрема, зазначав, що на початку 1930-х років з районів Поволжя спостерігалося зростання кількості переселенців, а з України, навпаки, різке його скорочення.

Названа російська дослідниця В. Жиромська, до речі, прямо не пише в цитованій праці, що головна причина зменшення сільського населення тієї ж Саратовщини — голод. І пензенський професор В. Кондрашин, копіюючи її порівняльну таблицю регіональних втрат у своїй монографії «Голод 1932—1933: трагедия российской деревни», також не заявляє, що це саме голод призвів до такого катастрофічного зменшення сільського населення вказаного регіону. Це так думає український історик В. Кульчицький, який при цьому ще й критикує російського колегу за те, що в того «таблиця з регіональними даними про зменшення сільського населення між двома переписами розміщена в іншому місці книги і не пов'язується з сюжетами про вилучення всіх нехлібних продуктів і запровадження блокади краю». Мовляв, «так автор уникає висновку про геноцид, який напрошується під час співставлення чесно описаних у книжці елементів каральної акції».

Зовсім інша ситуація з переписом 1926-го. Він, скажімо, чітко вказував, куди спрямовувалася міграція з Саратовщини: Азербайджан — 35.264 осіб, Республіка Німців Поволжя — 11.554, Самарська губернія — 13.749, Астраханська — 19.601, Сталінградська — 17.524. А загалом вихідців Саратовщини в інших регіонах СРСР нараховувалося тоді 328.061.

А скільки їх перемістилося з місця народження за 1926—1937 рр., Сталін заборонив знати.

Можна, до речі, згадати і про урбанізацію Челябінської області за зазначений період: кількість населення обласного центру зросла з 57.655 до 256.871 осіб, що становить 445 відсотків. Зрозуміло, що постає цілком логічне в цій ситуації запитання: де взялися люди для Магнітогорська (152.385 осіб), якого в 1926-му взагалі не існувало?

А різке збільшення міського населення Західносибірського краю: Новосибірськ чисельно зріс з 117.863 до 360.080 осіб — 305 відсотків, Сталінськ з 3.882 до 158.035 — 4.071, Кемерово з 21.726 до 124.682 — 573,9, Прокоп'євськ з 10.717 до 96.661 — 901,9 відсотка.

Тепер щодо поглинання українського селянства місцевими будовами перших п'ятирічок. На 1 січня 1926 року сільського населення в УСРР нараховувалося 23.961.707 осіб. За розрахунками авторитетного українського демографа того часу А. Хоменка, на 1 січня 1931-го воно мало зрости до 25.532 тисяч, враховуючи те, що його середньорічний приріст становив 1,81 відсотка.

Справді, у зв'язку з форсованою індустріалізацією українське село залишило чимало селян, з УСРР було висилано куркулів у 1930—1931 роках 63.817 родин: у Північний край — 19.658, на Урал — 32.127, у Західний Сибір — 6.556, у Східний Сибір — 5.056, до Якутії — 97, в Далекосхідний край — 323. Крім того, після перепису 1926-го з УСРР переселилося на союзні колективні фонди майже 100 тисяч селян.

І от після всіх цих масштабних депортацій і добровільних переселень, вимушеного переходу частини наших селян у лави городян у період першої п'ятирічки станом на 1 жовтня 1932 року сільського населення в УСРР нараховувалося 24.674 тисячі осіб, як подано в офіційних документах. А за переписом 1937-го його виявилося тільки 18.825.842. А де ж інші, а також ті, які народжувалися після жовтня 1932 року до січня 1937-го? (За даними професора С. Кульчицького приріст становив у цілому по УСРР: 1934-й — 88,2 тисячі осіб, 1935-й — 417,2, 1936-й — 533,7 тисячі). Принаймні дві третини з них, а це майже 700 тисяч осіб, мали б додатися до визнаної владою кількості селян наприкінці 1932 року. Тобто мінімум 25.370 тисяч ще мешкали тоді в українському селі. А знайшлося на початку 1937-го в українському селі — ще раз нагадуємо цю катастрофічну цифру — тільки 18.825.842. Від цієї кількості ще треба відмінусувати переселених росіян і білорусів у вимерлі українські села. Окреме питання — втрати від голодомору в 1932 році, які тут також не враховані, бо треба продовжувати пошук документів.

Але де ж поділося з початку 1933-го щонайменше шість з половиною мільйонів сільських мешканців?

Невже й справді всі вони стали городянами, яких за переписом 1937 року нараховували 9.561.767? Згідно з міським переписом 1931-го в УСРР було 6.098,9 тисячі жителів, у другому кварталі 1932-го одержували продовольчі пайки 6.762 тисячі, станом на 1 жовтня 1932 року — 7.235 тисяч (на цей час фігурує й ще одна цифра згідно з вимогами на централізоване продовольче забезпечення — без залізничників і водників, яких з родинами рахували понад мільйон, — 7.918 тисяч). Однак на 1 січня 1933-го кількість тих, хто мав продовольче забезпечення від держави, була обмежена 7.308 тисячами (без залізничників і водників).

Тож українські міста й робітничі селища зросли з початку 1933 року лише десь на мільйон — півтора мільйона осіб. І ніким не доведено, що ця кількість мала тільки українське походження, оскільки численні документи свідчать про те, що вже з початку масштабної індустріалізації на новобудови УСРР завозили переважно робочу силу з Росії й Білорусі.

Особливо це стосується півдня і сходу України, де закладалися промислові гіганти. Хмари вербувальників розлітаються по всіх регіонах Росії й Білорусі з метою набрати побільше робочої сили насамперед для Донбасу, хоча чимало необхідних спеціалістів було і в українських селах. Скажімо, заступник завідувача відділу ринку праці Наркомату праці УСРР Полтавченко 1 липня 1927 року не підписав посвідчення про набір вербувальником Луганської біржі праці І. Я. Ракониним 300 мулярів, 200 теслярів і 150 каменоломів у Брянській і Орловській губерніях, зазначивши, що цей контингент можна набрати в Гнівандському районі Вінницького округу.

І знову, як справедливо зазначає З. Лихолобова, на Донбас стікалися селяни-відходники, переважно з Росії — Рязанської, Курської, Орловської, Воронезької, Тамбовської та ін-

Уже з початку масштабної індустріалізації на новобудови УСРР завозили переважно робочу силу з Росії й Білорусі

ших губерній. Так, улітку 1927-го, за свідченням цього автора, серед робітників-сезонників, які прибули на Донбас, неукраїнці (здебільшого вихідці з російських губерній) становили приблизно 70 відсотків.

Щось схоже було і в Подніпров'ї, що викликало протести українських письменників: «На Дніпробуд не пускають ні одного робітника-українця, а створюють російські колонії, російські фабрично-заводські центри в серці України».

Такий підхід до справи забезпечення робочою силою українських новобудов триватиме й надалі. Так, 16 листопада 1930 року новий план вербування робітників для шахт Донбасу з-поза меж УСРР затверджується в таких цифрах: з Білорусі — 1.100 для тресту «Артемвугілля», Центрально-Чорноземної області — 1.050 для «Донбасантрациту» і 1.600 — для «Сталінвугілля», а зі Смоленщини — 1.250 для «Луганськвугілля». А ще ж мали для підприємств Донбасжитлобуду завербувати 4.000 робітників поза межами УСРР.

Те саме повторилося і в 1931-му. Тоді 11 будконтор тресту «Донбасжитлобуд» виділили вербувальників: у ЦЧО — 29, до Татарстану — 10, Білорусі — 12, Західної області — 6 і в УСРР — 10. Такий територіальний розподіл був зумовлений тим, що наряди передбачали набір з УСРР тільки 9.100 робітників, а 14.900 — з-поза її меж. Станом на 10 жовтня 1931 року з України було завербовано 225, а з-поза меж її — 5.010.

Постановою директивних органів на III квартал 1931 року планувалося завезти для шахт Донбасу з ЦЧО 7.000, але нове завдання передбачало вже іншу цифру — 20.000, з Татарстану відповідно 4.000 і 10.000, Західної області — 2.000 і 6.000, Північнокавказького краю — 2.500 і 5.000. Тобто замість 15.000 робітників з Росії вже завозили 41.000.

Крім того, восени 1931-го планували з військових частин завербувати для роботи на Донбас і для Дніпробуду (2.500) 25 тисяч робітників.

І навіть у 1932—1933 роках, коли тисячі голодних українських селян кинулися рятуватися до промислових підприємств, де видавали пайки, їх не поспішали там підтримати. Скажімо, на шахти тресту «Кадіїввугілля» в жовтні 1932-го на роботу приймали здебільшого не голодних українських селян: з України — 118 осіб, Татарстану — 403, Білорусі — 125, Центрально-Чорноземної області — 194, Західної — 14. 26 жовтня 1932 року політбюро ЦК КП(б)У постановило, що з 48.961 необхідного робітника для вугільних шахт Донбасу на четвертий квартал 1932-го 20.000 повинна покрити Україна, а 28.961 — БСРР і РСФРР. Зокрема, з БСРР мали надіслати 8.200 осіб, Татарстану — 9.000 і ЦЧО — 11.760.

У пропозиціях Дніпробуду зазначалося, що на 1932-й необхідно було залучити до 30.000 кваліфікованих робітників. А оскільки, мовляв, Україна дати не може, поставити питання «про відведення Дніпробуду районів вербування на кваліфіковану робочу силу безпосередньо НКП СРСР по РСФРР. Для покриття заявки на робочу силу на 32 рік вважати необхідним надати Дніпробуду не менше 25 відходницьких районів, з яких 15 монопольних з такою розбивкою: 10 районів по ЦЧО, 10 — по Західній області, 5 — по Костромі чи Вятці...»

А 18 січня 1932-го заступник начальника відділу найму Дніпробуду Овчинников просить Наркомат праці УСРР додатково включити в заявку робочу силу з-поза меж України. Зокрема, висловлювалося прохання набрати в ЦЧО 300 мулярів-шамотчиків і 300 мостовників.

І хоч перепис 1937 року не дає можливості встановити, скільки українських селян депортували з УСРР як ворогів, скільки з них за оргнабором залишило рідну землю, скільки перебралося до міст, а скільки, голодних, прийняла сира земля в 1932—1933 роках, а первинні документи з цих питань недоступні, все ж таки дані про кількість населення наприкінці 1932-го — на початку 1933-го, які стосуються централізованого забезпечення продовольством, дають підставу вважати, що висновок нашої діаспори про втрати під час голодомору щонайменше семи мільйонів осіб треба прийняти за основу для подальшого пошуку.

За таких обставин, природно, справді необхідно погодитися і з висновком німецьких дипломатів, які писали з Харкова 11 грудня 1933 року: «Голод в Україні забрав мільйони людських життів на селі. З достовірних джерел відомо, що за офіційними оцінками сім мільйонів жертв не становлять великої втрати, але це означає, що знищено четверту частину селянства, що навіть порівняно із жертвами світової війни є страшним числом».

Відтак стає зрозумілим, з якою метою запитання про місце народження зникло і з перепису населення 1937-го, і з наступного — 1939-го: приховати втрати насамперед від голодомору 1932—1933 років, щоб українці чи казахи не могли дошукатися правди.

На Першій республіканській конференції, присвяченій стану і завданням демографічної науки, що відбулася в жовтні 1966-го в Києві, П. Пустоход, зокрема, порушив і таке питання: «Необхідно поставити під час перепису якесь запитання, дані з якого дали б змогу вивчати міграційні процеси. У переписах 1939-го і 1959 р. такого запитання не було. Дуже корисним щодо цього було запитання про місце народження, яке ставилося під час переписів 1897-го, 1920-го і 1926 р...»

Півстоліття тому, як бачимо, в умовах тоталітарного комуністичного режиму українські демографи мали мужність сказати про те, чого найбільше злякався Сталін під час перепису населення 1937 року. Сучасні ж українські демографи, на жаль, старанно оминули це питання, як можна зрозуміти з їхньої колективної публікації «Втрати міського й сільського населення України внаслідок Голодомору в 1932—1934 рр.» (Український історичний журнал. — 2015. — № 4). Вони звернули увагу на визначення втрат від голоду в містах, що можуть виявитися смертями тих же селян, які голодними помирали масово і там.

Згаданий вище А. Хоменко наголошував: кількість українців у межах СРСР з 1897-го по 1926 рік збільшилася на 54,2 відсотка, а росіян — тільки на 42,5. Якщо врахувати, що природний приріст населення України в 1924-му становив 665.813 осіб, у той час, коли 47 губерній РСФРР дали лише вдвічі більший — 1.455.720, а Франція — 72.216, то справді частка українців і в Україні, і в цілому по СРСР ставала в другій половині 1920-х років чимраз більшою, тоді як відсоток росіян зростав повільніше.

Однак два всесоюзні переписи населення засвідчили зовсім іншу динаміку руху українського населення, особливо порівняно з 10 найбільшими націями СРСР:

	1926	1937
Росіяни	77.791.124	93.933.065
Українці	31.194.976	26.421.212
Білоруси	4.738.923	4.874.061
Узбеки	3.955.238	4.550.532
Татари	3.029.995	3.793.413
Казахи	3.968.289	2.862.458
Євреї	2.672.499	2.715.106
Азербайджанці	1.706.605	2.134.648
Грузини	1.821.184	2.097.069
Вірмени	1.568.197	1.968.721

Челябінській області — більш як у 5 разів (12 і 73 тисячі). У Читинській з 7 тисяч до 38 тисяч...

Що стосується втрат казахів, то тут, вважаємо, не можна погоджуватися з висновком В. Жиромської, яка безапеляційно заявляє: «Складывается впечатление, что Казахстан, входивший в начале 30-х годов в РСФСР, оказался одним из самых вымерших регионов Советского Союза. На самом деле казахи, не желавшие заниматься земледелием, поступили умнее всех: сели на коней, откочевали в Китай, переждали суровые годы и тогда уже вернулись (справка ИРИ РАН)».

Не всі казахи перекочували до Китаю. Але попри великі втрати від голоду, багато казахів змогли врятуватися в навколишніх регіонах, зокрема в Росії, де їх прийняли, не виганяючи голодних, як це робили росіяни з голодними українцями, особливо після того, як Сталін особисто написав 22 січня 1933-го постанову про

Особливо це показово в Росії. Українське центральне бюро Раднацмену Наркомату освіти РСФРР, яким керував Володимир Гадзінський, 1923 року «склало наочну мапу етнографічного розміщення українців у Росії, яких по матеріялах Бюро нараховується 7.128.365 душ». У РСФРР в 1926-му українців нараховувалося 6.948.381, а 1937-го — 3.087.022.

Щоправда, в окремих регіонах Росії, які називають «местами не столь отдаленными», кількість українців зросла: у Карелії стало більше в 30 разів (з 700 осіб до 22 тисяч), у Красноярському краї — в 3,5 разу (відповідно 15 тисяч і 52 тисячі), в Новосибірській — в 2,5 разу (60 тисяч і 141), в

заборону виїзду нашим селянам і кубанцям за хлібом. Та само В. Жиромська, до речі, наводить ось такі дані: казахів у РСФРР в 1926 році було 52 тисячі, а в 1937-му — 300 тисяч. Ця кількість зросла і у традиційних для їхнього проживання областях (в Оренбурзькій — з 21 тисячі до 70 тисяч, Омській — з 24 тисяч до 50 тисяч), і в нових районах — Саратовській, Челябінській і Новосибірській областях, Республіці Німців Поволжя, Дагестані — від 10 до 25 тисяч, у Сталінградській — 71 тисяча.

Ось такі думки виникають при уважному аналізі «чесного» перепису населення 1937 року.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук.

ХРОНІКА

«Бойову тисячу» ніхто не скасовував

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

До того ж, лейтенант стверджує: обіцяне владою підвищення зарплати воїнам у зоні АТО виявилося сумнівним досягненням. Адже тепер військовослужбовцям припинили нараховувати «атошні», а без них у сумі заробітна плата виходить такою само, як і до «підвищення».

Оприлюднені заяви прокоментував, відповідаючи на відповідне запитання журналістів, поставлене під час прес-конференції, начальник Генштабу Віктор Муженко. Він повідомив, що минулого року як «бойові тисячі» за участь у бойових діях було виплачено 11 мільйонів гривень, і припустив: процедура оформлення виплат може бути змінена.

Муженко підкреслив: незважаючи на підвищення виплат військовослужбовцям, «бойову тисячу» ніхто не скасовував. За особисту участь у бойових діях після видання бойового наказу військовослужбовцям виплачується додаткова винагорода в розмірі 1 тис. грн. за кожну добу такої участі.

«Особиста участь у бойових діях — це виконання військовослужбовцями військової частини бойових завдань в умовах безпосереднього зіткнення із супротивником, виконання завдань ракетними військами й артилерією з вогневого ураження противника при контрбатарейній боротьбі, участь у веденні оперативної розвідки, здійсненні польотів у район проведення АТО й контррозвідувальне забезпечення військових формувань і правоохоронних органів у районі АТО в умовах безпосереднього зіткнення із противником», — пояснювали в МО.

Виплата зазначеної винагороди здійснюється на підставі підтвердження штабу АТО, бойового наказу, журналу бойових дій, бойового повідомлення й наказу командира військової частини.

Питання «бойової тисячі» цікавить усіх військових на передовій. У Генштабі запевняють: усе виплатять. Мовляв, затримки бувають через помилки в паперах. Та й процедура їх проходження непроста. Списки на винагороду йдуть по етапах: рота, батальйон, бригада, штаб сектора, штаб АТО... І тільки звідти — у Київ. Потім за такою само схемою — назад.

У Генштабі на інформацію Якушева відреагували: його відкликали з передової і призначили перевірку в 14-й і 93-й бригадах (на їхньому прикладі прес-офіцер і робив свою заяву).

Учора Міноборони рапортувало про всі виплати учасникам антитерористичної операції. За словами спікера відомства Вікторії Кушнір, 23,5 тис. військових (які беруть участь в АТО) виплачено нагород на суму майже 106 млн. гривень. Зокрема: 51 військовослужбовець одержав доплати на суму 780 тис. гривень за знищену техніку противника, приблизно 1,3 тис. — надбавки на суму 4,3 млн. грн. за успішне виконання бойових завдань і майже 22 тисячі військових — на суму 101 млн. гривень за участь у бойових діях.

Нагадаємо, днями міністр оборони України Степан Полторак підписав наказ про особливості виплати грошового забезпечення військовослужбовців ЗСУ в 2016 році, згідно з дорученням Президента. Відповідно до цього документа, відтепер преміювати бійців гривнею за успіхи по службі або ж карати, знижуючи розмір заохочення, за «погану поведінку» буде начальник-командир.

Ольга ВІТЕР.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

Захисник станцював із співачкою

У Чернігові відбувся благодійний концерт на підтримку воїнів АТО та їхніх сімей. За словами співачки Тетяни Піскарьової, усі учасниці концерту входять до складу жіночого концертного батальйону, який уже півтора року їздить Україною, даруючи пісні і тепло захисникам. На початку концерту нагороди шістьом бійцям чернігівського 13-го батальйону вручив від імені Президента голова обласної державної адміністрації Валерій Куліч. А один воїн навіть станцював на сцені з співачкою.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігів.

Фото Віктора КОШМАЛА.

Василь ще побачить весну

***Благодійний фонд «Волинь-2014» виділив 75 тисяч гривень на лікування колишнього бійця АТО Василя Кропиви* (на знімку).**

Чоловік 22 травня 2014 року в трагедії під Волновахою втратив зір. Відтоді лікувався в Одесі та переніс чимало операцій, проте позитивного результату вони не дали. Черговий шанс на відновлення зору Василь отримає найближчими днями. В одній із клінік Белграда (Сербія) його оперуватиме відомий американський офтальмолог. Ще 20 тисяч гривень матеріальної допомоги пораненому воїнові виділив голова наглядової ради ПАТ «Луцьксантехмонтаж №536» Віктор Чорнуха.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.

Знімок надано БФ «Волинь-2014».

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, без істотних опадів, лише на крайньому заході дощі. Вітер південний, 7—12 м/с, пориви 15—20 м/с. Температура вночі від 1 градуса морозу до 5 тепла, на сході 2—7 нижче нуля. Вдень 2—7 градусів зі знаком плюс, у західних областях і на півдні 6—11 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 10 ЛЮТОГО

■ **1920.** На першому в історії засіданні Ліги Націй ратифіковано Версальський договір, який закінчив Першу світову війну. ■ **1922.** РНК УСРР ухвалила постанову «Про садівництво в Україні». 1929. Народився Роберт Клявін (справжнє прізвище Візиренко) — український артист балету, народний артист УРСР (1979). ■ **1944.** Пішов з життя Марко Безручко — військовий діяч, генерал-хорунжий Армії УНР. ■ **1995.** Під час одного з випробувальних польотів дослідний Ан-70 зіткнувся в повітрі з Ан-72, який його супроводжував. ■ **2000.** Україна оголосила мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону.

НАБОЛІЛО

Субсидії — що мертвому припарка

Узимку постійно болить голова: за які кошти зігрітися? Потрібні дрова й хоч дещиця вугілля, які дорогі й звичайному селянинові не по кишені. Причіп порубаних дров коштує три з половиною тисячі гривень, тонна вугілля — стільки само, два балони зрідженого газу — сімсот гривень. Усього на опалювальний сезон потрібно понад вісім тисяч гривень. Де їх узяти?! Заощаджувати? Та хто навчить як, коли навіть після «липових» індексацій і підвищень пенсія не набирає півтори тисячі. А ціни зростають погодинно: на цукор, рис, олію. Колись копійчана тюлька тепер коштує з півсотні гривень. Таких непомірних цін на картоплю, капусту і цибулю з морквою, без яких борщу не зварити, годі й пригадати. Тут не до жиру! Отож нишпориш, шукаєш не що краще, а що дешевше. Не всі прописані ліки по кишені. А топити й варити потрібно щодня.

Колись дозволяли собі вмикати обігрівачі, а тепер — за нинішніх тарифів на електроенергію — кожен кіловат на обліку. У тих, хто користується газом, ситуація не ліпша — ціни кусаються. Куди не кинь — і клин. А виживати треба. Єдина надія — субсидія. За словами прем'єра, це справжнє щастя. Арсеній Петрович, як поведе мову про неї, аж сяє. Мовляв, яке це благоденство для українців. Здається, його аж завидки беруть і він ладен поміняти свою прем'єрську зарплату на нашу субсидію.

А насправді, вона доброго слова не варта. Бодай би усім нашим можновладцям, які її придумали, мати стільки гараздів, скільки отих жалюгідних виплат, якими нам ще й докоряють. Ці кабмінівські щедроти — що мертвому припарка.

Уряд подає субсидію з таким виглядом, що маємо бути сім разів вдячні за неї. Насправді це ганьба для нашої держави, показник злиднів, до яких доведені люди. Нашим керманичам слід не хизуватися балаканиною про реформи, корупцію та війну, а шукати конкретні шляхи до миру, зростання економіки й заможності народу, надавати роботу, гідну зарплату, заслужені пенсії та реальну соціальну допомогу…

Микола ЛУКОМЕЦЬ.

Деріївка Онуфріївського району Кіровоградської області.

ПІДВОДНІ КАМЕНІ

Через чиновницьку помилку не можу подарувати свою земельну ділянку

Добре пам'ятаю ті часи, коли роботи було дуже багато. Усі працювали і вчасно отримували зарплату. Іноді, бувало, й робочих рук бракувало. З нашого села Купки в місто на підприємства й будівництва возили людей чотири автобуси. Восени вчителі з учнями допомагали колгоспу збирати врожай, а пропущені уроки проводили в неділю, щоб виконати навчальні програми.

У 1990-х роках наше життя почало змінюватися і, на жаль, не завжди на краще...

Під час розформування колгоспу, навесні 1994 року, Купська сільрада дала мені, учителеві, за двісті метрів від будинку додаткову ділянку землі (25 соток).

У 2010 році я звернувся із заявою до Купської сільради щодо приватизації своїх ділянок: присадибної та додаткової. 2011 року з Чернівців приїхали фахівці, щоб виміряти мою землю. За роботу тоді я заплатив 1500 гривень. А в лютому 2012 року за державні акти з мене взяли ще 600 гривень. Так я оформив документи.

А тепер, коли стан здоров'я не дає змоги обробляти землю, я вирішив подарувати свою додаткову ділянку багатодітній родині. Але одразу спіткнувся об «підводні камені» і документально не можу цього оформити. Виявляється, ще в 2011—2012 роках хтось із чиновників припустився істотної помилки в моєму державному акті на землю.

У липні 2015 року я найняв адвоката, щоб через суд домогтися справедливості. Але досі немає жодного результату...

Василь ПЛЕВАН.

Купка Глибоцького району Чернівецької області.

Не давати і не брати хабарів

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Насамперед необхідно зрозуміти, що означає саме слово «корупція»? Бо не всі розуміють значення цього явища і до чого призводить воно суспільство та й людину, яка живе у ньому. Корупція — це підкуп і продажність політичних діячів, а також державних чиновників, тобто своєрідна «торгівля» повноваженнями з метою отримання особистої вигоди: посад, депутатських місць у владі, грошей, землі, тощо. І у нас створені прекрасні умови для розквіту корупції, вона зростає, немов гриби після осіннього дощу. Вона пронизала все наше суспільство зверху до низу. За гроші можна придбати довідки, скласти заліки й екзамени, здобути дипломи, паспорти, звання, нагороди, гарні посади і навіть депутатські крісла.

Корупція роз'їдає суспільство, мов іржа залізо, знищує всі основи людської моралі, створює умови для безчестя, недовіри, викорінює порядність і доброту.

Капітал міцно злився із владою — так народилися олігархи, які мають у приватній власності цілі галузі економіки. А відтак, легко маніпулюють цією політикою. Час від часу Антимонопольний комітет повідомляє про факти монопольної змови нафтотрейдерів. Та ситуація, на жаль, не змінюється. Доходить до того, що олігархи вже мають особисте представництво у владі всіх рівнів. І це — головний біль нашого народу.

А що робиться внизу? Викладач бере гроші у студента, щоб поставити залік за невивчену дисципліну. Обидві сторони начебто задоволені. Але чи той викладач хотів би лікуватися у такого горе-терапевта? А чи хочете ви, щоб такий спеціаліст у судочинстві розглядав вашу цивільну справу? Цей перелік можна продовжувати…

Те, що ми маємо сьогодні — падіння життєвого рівня, війну на південному сході країни, що несе загибель наших людей — військових і цивільних, руйнування на Донбасі дитячих садків, лікарень, промислових підприємств — це все теж наслідки корупції, продажності місцевої еліти чужим інтересам. За даними міжнародних організацій, Україна стоїть поруч із найкорумпованішими країнами.

Корупція розростається, мов ракова пухлина на тілі суспільства. Кожен день ми чуємо про гучні олігархічні справи. Та чому досі нікого не покарано? Адже саме невідворотність покарання може зупинити нечистих на руку державних чиновників на посадовців.

Ми маємо останній шанс для порятунку держави. Запрацювало Національне антикорупційне бюро України. Давайте діяти рішуче усім суспільством. Не давати хабарів чиновникам і нічого не брати. Вже час це зробити! Коли всі дружно візьмемося, результат буде миттєвим.

Анатолій КОВАЛЬКО.

Дніпропетровськ.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ФОТО З КОНВЕРТА

Кінь — це не мотоцикл і не машина. Щоб ним управляти, потрібні особливе мистецтво й підхід.

Фото Андрія КРИМСЬКОГО.

Біла Церква Київської області.

Скільки ще чекати дітям війни?

ПИТАННЯ РУБА

Хто пояснить мені, що ми за країна така?! Якщо, наприклад, ти їй винен, до тебе прийдуть так звані виконавці — колектори, нащадки Єжова та Берії, й опишуть майно. Одразу винесуть усе цінне, навіть квартиру заберуть, та ще й у душу плюнуть. А якщо держава тобі зобов'язана, тоді цей борг звучить абстрактно. Тут крайніх годі пошукати.

Є, скажімо, Закон України «Про соціальний захист дітей війни» № 2195-VI від 18 листопада 2004 р. Окрім того, маю позитивне рішення суду щодо мого питання. Але результат нульовий.

Показував у районному відділенні Пенсійного фонду свої папери (хоча, звісно, вони в них є), та у відповідь отримав: «Чекайте…».

Розумію, є міністр, його заступники, керівники департаментів та багато інших посад. А вже після них — виконавці. Мене цікавить, хто саме є тим виконавцем, який займається питаннями дітей війни? Через «Голос України» хочу донести свій голос до потрібної інстанції.

Євгеній РОСІЄНКО,
дитина війни.

Суми.

Листи читали Оксана КАЛУГІНА та Ясамін МОХАММАД

Над номером працювали: Ліна КУЩ, Тетяна УВЄРОВА, Юлія КІНЗЕРСЬКА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Поліпрінт», 04074 м. Київ, вул. Лугова, 1а, тел. (044) 464-17-89, факс (044) 464-17-91
poliprint@ukr.net

Зам. 6008

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua
Інформаційний портал – www.golosukraine.com

